

Dün Soma bugün Bartın!

Kaza, kader değil katliam! İşçi düşmanlarıyla hesaplaşacağız!

toplumsal özgürlük

facebook.com/ToplumsalOzgurlukPartisi twitter.com/toplumsalozgur

3,5 TL / 15 Ekim - 15 Kasım 2022

Yüksek enflasyon halkı ezen bir vergiye dönüştü

Mustafa Durmuş

Eylül ayı resmi enflasyon verileri açıklandığında enflasyonun artarak sürdüğünü gördük.

TÜİK'e göre, Eylül ayında tüketici fiyat endeksi (TÜFE) yıllık yüzde 83,45 ve aylık yüzde 3,08; ENAG'a göre ise yıllık yüzde 186,27 ve aylık yüzde 5,30 oldu. İstanbul Ticaret Odası Eylül ayında İstanbul için yıllık enflasyonun yüzde 107,42 ve aylık yüzde 6,06 olduğunu açıkladı. TÜİK'in aynı dönem için üretici fiyat enflasyonu (ÜFE) ise yüzde 151,50 oldu.

(...) *Devamı 7. sayfada*

Gündelikliğin yitimi: siyasal hamle için ileri

Hasan Durkal

"Normal" zamanlarda milyonlarca insan kendi yaşamının gündelikliğinde yaşar, bu normal zamanlara özgü bir ritimdir. İnsanlar işlerine giderler, gelecekleri ile yatırımlar yaparlar, en azından hayal kurarlar, bazı amaçlar peşinde koşarlar. Milyonlarca insan aynı anda bunu yaptığında ortaya çıkan bu duruma egemen sınıfın hegemonyası deriz. Milyonlarca insanı hayalleri ve beklentileri doğrultusunda, çoğu zaman zor aygıtı kullanmadan yönetme kapasitesidir bu. Görünüşte bu düzende herkese yer vardır. Yeter ki yeterli çaba gösterilsin ve sebat edilsin. O günler gelecektir.

(...) *Devamı 2. sayfada*

Vaktidir emek ve özgürlük için harekete geçmenin! Vaktidir kazanmanın!

Toplumun hemen her yerinden yükselen, her eylemde kendini yeniden kavrayan bir halkın barajı gerçeği var. Bu gerçeği aşamıyorlar, aşamayacaklar!

Ülkeyi, halkı nereye götürmek istediklerini görüyoruz değil mi?

Hem iktidar koalisyonuna hem restorasyon güçlerine bir takım turnusol kağıtlarından bakmamız, esasında kimden yana olduklarını, kime karşı birleşip yan yana dizildiklerini açıkça gösteriyor.

En yakın örneğini Bartın'da görmedik mi?

Erdoğan hemen gidip "biz kader planına inanmış insanlarız, bunlar hep olacak" demedi mi? CHP kanadı, katliamı "maden şehitleri" söylemiyle perdelemeye çalışmadı mı? Babacan ya da, "şimdi olayda kim suçlu diye araştırmanın zamanı değil" demedi mi?

Hepsini söylediler. İşçi sınıfına karşı sermayenin ardına dizilip, pişkince bunu halka dillendirdiler. Nerede duruyorlarsa, onlar adına konuştular işte. Sermayenin ve kendilerinin çıkarı neyi gerektiriyorsa orada birleşiverdiler.

İşte egemenlerin safı orasıdır.

İki egemen blok da halk güçlerinin öne çıkmadığı, silikleştiği, yalnızca seçimde oy verip gittiği, baskı ve şiddet aygıtlarının varlığını koruduğu bir rejimde ortaklaşıyorlar, canla başla uğraşıyorlar. Onlara kazandıran, işçi sınıfına gelince ölümden gayrı şey sunmayan bu düzen sürsün istiyorlar.

Kaderimizse, onu da değiştireceğiz!

Şimdi, tam da fiili seçim sürecine girmişken bu safların sıklaşması, halka karşı yürütülen savaşın her yönden büyütülüp şiddetlenmesi tesadüf değil.

Halk direniyor çünkü. İşçi sınıfından kadınlara, Kürt halkından Alevilere, gençlerden LGBTİ+'lara, doğa savunucularından çocuk hakları hareketine… Toplumun hemen her yerinden yükselen, her eylemde kendini yeniden kavrayan bir halkın barajı gerçeği var. Bu gerçeği aşamıyorlar, aşamayacaklar!

Bu kuşatma dağıtılacak! Halk kazanacak! Emek ve özgürlük kazanacak! Biz kazanacağız!

Şimdi vaktidir kazanmanın. Vaktidir bizi kıvrandıran bu günlerden halkın egemenliği ile çıkmanın!

İş cinayetleri önlenebilir

Sermaye kârını daha da fazla arttırmak için işçinin canını hiçe saymaktan çekinmiyor.

6

Geçinemeyen öğrenciler birleşiyor!

Ekonomik kriz nedeniyle geçinemeyen öğrenciler "Geçimsizler" hareketinde buluşuyor.

9

Kaotik zamanlarda çocuklar ve çocuk hakları

Çocuklar için ve çocuklarla birlikte başka bir 20 Kasım'ı inşa etmek mümkün.

11

25 Kasım, suyu kaynayan iktidar ve kadınlar

Ayşegül Göçmen

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele gününe sayılı günler kaldı. Kaybedeceğini anlayan iktidar her geçen gün şiddetin dozunu arttırırken kadınlar ve LGBT+'lar bu şiddete en önde ve en fazla maruz kalanlardan. Uzun bir süredir ülkenin farklı yerlerinden ama her defasında aynı haberleri alıyoruz! Kadınlar tacize, tecavüze uğruyor, katlediliyor; LGBTİ+'lar nefret suçları ile bin bir çeşit ayrımcılığa maruz bırakılıyor.

(...) *Devamı 10. sayfada*

Egemenlerin çözümsüzlüğü ve halkın gücü

Şu anda sosyalist hareketin en büyük açmazı halkla güven ilişkisinin kurulamamasıdır. Bu birden olabilecek bir şey değil ama mevzi kazana kazana gidilebilir.

Oğuzhan Kayserilioğlu

Çok yönlü krizlerle sarsılan ülkedeki bütün siyasal güçler, yoksullaştırılmanın derinleşerek sürdürüleceği koşullarda yaşanacağı belli olan kış ortamında halkın yaşayacağı zorlukların ve artık yaklaşan seçimlerin baskısıyla, çok yönlü hamleler yaparak inisiyatif almaya çalışıyor.

Eylül ayında olup bitenler önümüzdeki döneme ışık tutuyor. Öyle ki, birçok süreç aynı anda ilk ivmeleri verilerek harekete geçirildi. İçinde sürüklendiğimiz kaotik ortam, zaten içinde yaşanan gerilimlere ek olarak günümüzde harekete geçirilen siyasal ve toplumsal süreçlerle karşılaşıyor, daha da zorlanıyor.

Kış koşulları ve yaklaşan seçimlerin baskısıyla şimdiden sonra da başka yeni süreçlerin devreye sokulacağı, bu süreçlerin kimileri kaybolup giderken bazılarının yol alacağı, egemen olma yönünde itişmeler ve kaynaşmaların yaşanacağı açıkça görülebiliyor. 2023 seçimlerinin içinde olduğumuz derin kriz koşullarına nihai çözüm anı olamasa da bir ara durak olacağını ve sonrası için bir yeniden mevzilenme imkânı sağlayacağı için önem kazandığını saptayabiliriz. Günün sorusu, o mevzilenmede sonrasında yaşanacaklar için acaba kim-kimler daha avantajlı bir konuma yerleşebilecek?

(...) *Devamı 4. sayfada*

POLİTİKA

Bir program altında birleşme ve o programı gerçekleştirme olasılığı nesnel olarak güçleniyor.

Gündelikliğin yitimi: siyasal hamle için ileri

Gündelikliğin sekteye uğradığı yerde ütopya ve distopyalar güçlenir. İnsanlar uçlara savrulma eğilimine girer. Bu, radikal ideolojilerin güçlenmesinin nesnel koşullarını yaratır. Radikal sağ da radikal sol da bu gündeliklik yitiminden beslenme fırsatı bulur.

Hasan Durkal

(...) *1. sayfadan devam*

Egemen sınıfların hegemonyası

Öyle bir işleyiştir ki bu, insanların günleri neredeyse saat saat bölünmüştür. Orada aşinalığın hükmü vardır. Tahmin edilebilecek bir yakın gelecek en azından temenni düzeyinde söz konusudur. Rutin, bu hayatın merkezinde yer alır. Bu yaşamın en tılsımlı yanlarından birisi, düzenin insanlara vaat ettiği -ama aslında büyük bir yalandan ibaret olan- bireyin "kendi yaşamı üzerinde hâkimiyet kurma"dır. İnsanlar büyük oranda kontrolün kendilerinde olduğunu düşünürler: Yaparsak olur, çabalarsak başarırız, yükseliriz, para kazanırız, ev sahibi oluruz…

Egemen sınıfların hegemonyasını açıklayan bu gündeliklik, bazı olağanüstü koşullarda yıkılır.

Savaşlar, derin bunalımlar, ekonomik krizler, hatta salgınlar… Rutin bozulur, hayaller yıkılır, ritimsizlik, belirsizlik, yaşam üzerinde hâkimiyet kurma krizi başlar. Ritimsizliğin ritmi, rutinsizliğin rutini baş gösterir. Umudun yerini öfke, iyimserliğin yerini karamsarlık, beklentinin yerini beklentisizlik alır, amaçlar rafa kaldırılır. Alışılmış dünyanın dışına çıkmanın ve bilinmezliğe doğru sürüklenmenin verdiği huzursuzluk baş gösterir, çatlak sesler artar, bütün bu bireysel tutumlar birbirlerini tetikleyerek kitlesel öfkeye dönüşür. Sınıf olmanın ya da ezilen bir kimlik olmanın farkındalığı artar.

Yeni gündeliklik: kargaşa

2022 Türkiye'sinde olan biten budur. Ekonomik kriz, derinleşen siyasal kriz, salgının yarattığı kalıcı hasarlar, savaşın coğrafi yayılımının artışı, servet bölüşümünün giderek daha korkunç bir boyuta gelmesi… Bütün bu olgular gündelik yaşamın "olağan" akışına ciddi bir biçimde darbe indiriyor. "Aç yatan insanlar" artık bir retorik değil. Bir dünya savaşı ihtimali de düşük bir olasılık değil. Beslenme, sağlık, iş, iş güvenliği, insanca bir ücret ve diğer günlük acil ihtiyaçların karşılanması da kısa vadede çözülecek sorunlar olmaktan çok git gide daha geniş bir nüfusun gündelik adaptasyonunu engelleyen ve git gide büyüyen "sorunlar".

Bu durum 100 yıllık cumhuriyetin sorunlarını çözmek yerine bastırdığı tüm sorunları da tetikliyor, üstelik neoliberal kapitalizmin derinleştirdiği sınıf, cinsiyet, cinsel kimlik gibi tahakküm biçimlerinin de sarsılmasına ve zorlanmasına neden oluyor. Bir kargaşaya doğru sürükleniyoruz. Yeni gündelikliğimiz bu oluyor.

Bir savaş aygıtı olarak devlet

Böyle durumları çözme becerisinden ve daha da önemlisi esnekliğinden yoksun olan iktidar bloğu çözümü bir savaş aygıtına dönüşmekte buluyor üstelik. Her kesime, sürekli savaş konsepti, egemen sınıfların sığındığı son liman oluyor.

Devlet girişte açıklanan hegemonyanın icracısı olan bir aygıt olmaktan çıkıyor, bir savaş örgütüne dönüşüyor. Polis teşkilatı, ordusu bir yana, bürokratı da başka düzeydeki memuru da kendisini bu savaşın bir neferi olarak görmeye başlıyor. Müzisyen Onur Şener cinayetinin arkasındaki gerçeklik tam olarak budur. Devletin bürokratı bir savaşın tarafı olarak görüyor kendisini ve vahşice bir cinayet işleme konusunda bir beis görmüyor.

Zaman az, iş çok

Emek ve Özgürlük ittifakı halkın çeşitli kesimlerini orta vadeli bir program etrafında buluşturmalıdır. Bu potansiyel şu andaki Türkiye ortamında fazlasıyla mevcuttur.

Gündelikliğin sekteye uğradığı yerde ütopya ve distopyalar güçlenir. İnsanlar uçlara savrulma eğilimine girer. Bu, radikal ideolojilerin güçlenmesinin nesnel koşullarını yaratır. Radikal sağ da radikal sol da bu gündeliklik yitiminden beslenme fırsatı bulur. Şu anda bizim başımıza gelenler daha çok ilk kategorinin güçlenmesi şeklinde oluyor. Sağ koalisyonun alternatifi olarak sağcı bir başka cephe, bir restorasyon cephesi, açığa çıkan öfkeyi, gündelikliğin yitiminden kaynaklanan şaşkınlığı örgütleme eğiliminde. Elbette tren kaçmış değil, ama zamanımız az. Rejim, kitleleri yönetmek, taleplerini yerine getirmek konusunda tıkanmış durumda ve bu tıkanıklığa rejimin iç muhalefeti de tabi. Gündelikliğin yitimi, sınıf öfkesini kabartıyor, geç kapitalizmin yarattığı büyük yıkımları ve derinleştirdiği tarihsel tahakkümleri daha da içinden çıkılmaz hale getiriyor. Bu durum sınıfı da kadınları da Kürtleri de Alevileri de tetikliyor ve bir olasılığı doğuruyor: Düzenin yadsınması, aşılması. Bölüşüm krizinin işçi sınıfı lehine çözümü, Kürt sorunun Kürtler lehine çözümü, Alevilerin sorununun Aleviler lehine çözümü, ekolojik krizin doğa lehine çözümü, gündelik temel ihtiyaçların kamusal bütçeden karşılanması, baskıcı ve despotik yönetim aygıtları yerine halkın kendi kendini yönetmesi…

Demokratik cumhuriyet

Hepsi de egemen sınıf iktidarının marazlarından doğan bu sorunların bir bütün olarak çözümü, bir program altında birleşme ve o programı gerçekleştirme olasılığı nesnel olarak güçleniyor. Bu programın nihayete ermesi bir halkçı düzenin varlığına işaret ediyor. O halkçı rejime biz demokratik cumhuriyet diyoruz. Demokratik cumhuriyeti tanımlarken, kafamızda idealize ettiğimiz "olması gereken", "olsa iyi olur", "keşke olsa" dediğimiz idealist bir tanımlamada bulunmuyoruz. Bu düzeni aşacak olan ve hepsi de kader birliği içinde olan halk kesimlerinin, işçi sınıfının tarihsel öncülüğünde gerçekleşmesinin nesnel olarak mümkün olduğunu söylemeye çalışıyoruz. Emek ve Özgürlük İttifakı'na atfettiğimiz anlam budur. Emek ve Özgürlük ittifakı halkın çeşitli kesimlerini orta vadeli bir program etrafında buluşturmalıdır. Bu potansiyel şu andaki Türkiye ortamında fazlasıyla mevcuttur. Halkın taleplerini içerecek bir siyasal araca artık sahibiz. Şimdi işçi sınıfını ve tüm halk kesimlerini bu araç etrafında örgütlemek için seferber olma zamanı.

Ulaştığımız her nokta bir üst nokta için teşvik edici olacaktır.

Hikmet Kıvılcımlı: Dünü bugüne bağlamanın pusulası

Türkiye sosyalist hareketi tarihinde gerek teorik gerekse pratik alanda bu meziyetlere sahip olup yaşamı boyunca sergileyebilen ender isimlerden olan Hikmet Kıvılcımlı bir pusula gibi önümüzde duruyor.

C. Malatya

Türkiye'de sosyalizm mücadelesinin kutup yıldızlarından Hikmet Kıvılcımlı'nın ölümünün 51. yıl dönümü, doğumunun ise 120. yılındayız. Ölümünden yarım asır, doğumundan ise beş çeyrek asır geçmek üzere olan Kıvılcımlı'nın yaşamı boyunca uğradığı susuş kumkumasının son yıllarda azaldığına tanık oluyoruz. Bunda Kıvılcımlı'nın Marksist-Leninist teorinin bütün zenginliğini hayatın her alanında ortaya koyarak ufkumuzu açıp bilincimizi derinleştirmesinin önemli bir payı bulunuyor.

Marksist-Leninist teorinin zenginliğini ortaya koymanın getirdiği bu önemli payın yanında, en az onun kadar etkili diğer etken ise Kıvılcımlı'nın yarım asır boyunca kesintisiz olarak parlak bir örneğini verdiği devrimci pratik. Devrimci pratiğine yön veren, onunla birlikte ve ondan etkilenerek şekillenen ise devrimin güncelliğine odaklanmış güncel politik duruma bakış, devrim stratejisi ve taktik kişiliktir. Bu nokta, devrimci teori ile devrimci pratiğin bütünlüğünün nasıl sağlanacağına dair Kıvılcımlı'nın koyduğu örnek duruşu göstermekle birlikte Kıvılcımlı'nın mücadele ettiği dönemde Türkiye devrimci hareketindeki özgün konumunu da ortaya koyuyor. Ve ayrıca, içinden geçtiğimiz politik süreçte bizlere ışık tutacak bir kılavuz da sunuyor.

Derleniş!

Dünyada kapitalizmin krizinin, Türkiye'de de siyasal krizin tarihteki en derin boyutlarına ulaştığını görüyoruz. En ufak davranışların etkileyici ve belirleyici bir öneme sahip olduğu bu tarihsel dönemeçlerde cesur ve atik olma gibi meziyetler öne çıkıyor. Türkiye sosyalist hareketi tarihinde gerek teorik gerekse pratik alanda bu meziyetlere sahip olup yaşamı boyunca sergileyebilen ender isimlerden olan Hikmet Kıvılcımlı bir pusula gibi önümüzde duruyor. Fakat bu meziyetler kadar "pusulanın" gösterdiği siyasal ufka bakıp, o yönde ilerlemek "tarihsel" bir nitelik taşıyor. Demokratik devrimin gerçekleşip demokratik bir anayasa ve demokratik bir cumhuriyetle taçlanması için somut koşullar oldukça uygun. Bunun için işçi sınıfının öncülüğünde antikapitalist zeminde kurulacak örgütsel dolayımlar ve verilecek mücadelelerle şekillenecek demokratik devrim programının oluşturulması oldukça gerekli. Ve geçtiğimiz günlerde büyük coşkuyla ilan edilen "Emek ve Özgürlük İttifakı" bunu gerçekleştirebilecek potansiyele sahip. Ve bu potansiyelin gerçekleştirilmesi, sosyalistlerin "dağınıklığından" hayıflanıp "uyanmasını" ve "Büyük Derleniş"i gerçekleştirmesini isteyen Kıvılcımlı'nın bize bir mirasıdır da.

POLİTİKA

Siyasal çatışma an an tırmandırılırken, seçim sathından kazanımla çıkmanın yolları da aranıyor.

Cumhur İttifakı bir seçim ittifakı mı mücadele ittifakı mı?

Cumhur İttifakı en iyi becerdiği 'böl-parçala-yönet' politikasının manevralarına yükleme yapıyor. Erdoğan seçim arenasına indi malum. Hamasi söylemleri kanının son damlasına kadar kullanırken, muhalefeti parçalamanın ve kendine yedeklenmenin gerektirdiği çıkışları yapıyor.

Perihan Koca

Seçim ittifakı mı mücadele ittifakı mı? 24 Eylül'de büyük bir halk buluşmasıyla siyasal programını deklare eden Emek ve Özgürlük İttifakı'na en çok sorulan dikotomik soru bu olsa gerek. Biz baş aşağı duran ve sadece Emek ve Özgürlük İttifakı'na yöneltilen bu soruyu terse çevirip, daha doğrusu ayakları üzerine oturtup Cumhur İttifakı'na yöneltilerek soralım:

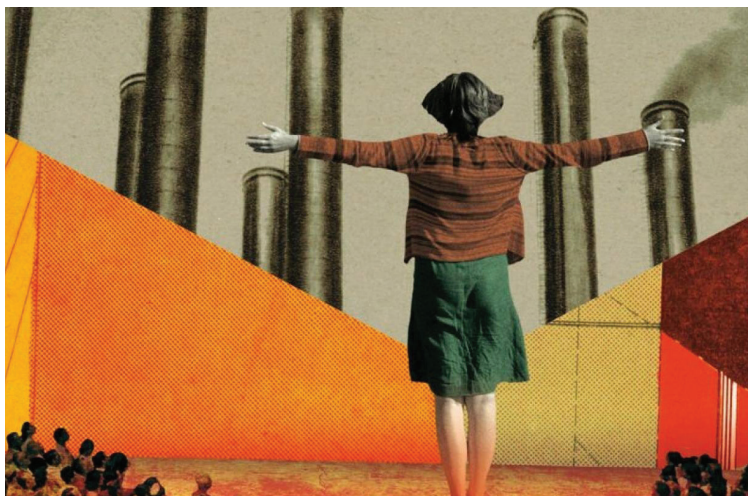
Cumhur İttifakı bir seçim ittifakı mı? Hem evet hem de hayır. AKP-MHP koalisyonu, nam-ı diğer Cumhur İttifakı sadece bir seçim ittifakı değil. Asla buna indirgenemez. Hani o klişe deyim var ya: 'Büyük resme' bakalım diye…Hah işte aynen öyle. Resmin bütününe odaklanarak ifade edelim. AKP-MHP iktidar koalisyonu; Cumhur İttifakı sömürü ve sermaye sınıfının çıkarları doğrultusunda, kendi bekalarının sürekliliği için faşist rejimin inşasında bir mücadele ittifakı, dahası bir çıkar ittifakıdır. Buna içkin olarak bir suç ve savaş ittifakıdır da. Kendi çıkarları için, her yolu mübah görerek, savaş stratejisiyle ilerleyen ve bu yolda her türlü suçu işlemeye hazır ve nazır olan bir ittifak.

Ancak bu tanımlama, bizi diğer uca sıçratarak, hikmetinden sual olunmaz kadiri mutlak bir güç ittifakı tanımına da götürmemeli. Zira; AKP/Erdoğan öncülüğündeki ittifak, 'eski güzel' günlerindeki gibi her şeyi yapmaya muktedir bir hegemon güç değil artık. Hegemonyası da meşruiyeti de krizde. İktidarının oturduğu omurganın ana dayanakları çözülüyor. Bütünlüğünü ve tabanını giderek kaybeden krizli bir ahvalin içinde, tarihinin en zor ve zorlu dönemini yaşıyor.

Cumhur'un düzen kurucu ögesi: Şiddet

Ve ama; manevra kabiliyetleri giderek daralsa da içerisine girdiğimiz hareketli ve olasılıkçı sürecin kendileri lehine çevrilemese bile en azından yönetilebilir olması için çok yönlü hamleleri içeren pozisyonlarla gardlarını alıyorlar. Gemileri su alsa da vaziyet alıyorlar. Giriştikleri mücadele, bir ölüm kalım mücadelesi. Hayatta kalabilmek ve yenişebilmek adına; söz konusu ölüm kalım mücadelesi sathının, en önemli mevziisi olan seçim-sandık sathından güç devşirmek zorundalar. O yüzden de kendileri seçim kazanamayacak olsa bile karşısındaki güçlere seçimi kaybettirmeye yönelik taktikler geliştirmeye çabalıyorlar.

Azımsamayalım: kuruluşunun 21. yılını geride bırakan AKP, 21 yaşının 20 yılını hükümet ederek geçirdi ve o arada memleketi 16 kez seçime götürdü. Ve bir şekilde sandıktan güç devşirmeyi öyle ya da böyle becerdi. Şimdi de öyle. Her türlü suç, hile, hurda, çalma, çırpma, baskı, kan ve savaş manevrasıyla her ne pahasına olursa olsun iktidarlarını korumak istiyorlar. 'Vatan, millet, bayrak' örtüsü altında, içerde dışarda savaş konseptine dayanan stratejileriyle sürekli el yükselttikleri şiddeti düzen kurucu asıl özne olarak devreye sokuyorlar. Şiddetin kapsamını genişletiyor, dozunu artırıyorlar. Bir yandan Irak ve Suriye'ye yönelik sınır ötesi operasyon ve işgal politikaları sistematikleştirilirken, bir yandan 'Bir gece ansızın gelebiliriz' tehdidinin muhatapları artırılıyor. Ekonomik şiddet cenderesindeki emekçilerin boynundaki yular sıkıldıkça sıkılıyor, yeni eğitim döneminin başlangıcı, hakkını arayan öğretmenlerin 'dosta-düşmana' karşı 'dövülmesiyle' verilirken, 'katli vacip' görülen LGBTİ+'lar bizzat iktidar temsilcileri öncülüğünde ve devlet aygıtlarının sponsorluğunda örgütlenen nefret mitingiyle memleketin cinayet mahalline dönüşmesi için davetiye çıkarılıyor. Öyle ki, halk oyları ve iradesiyle seçilmiş vekillerin tepeden verilen talimatla kolu bacağı kırdırılıyor. O arada, sarayın bir günlük harcaması 10 milyon TL'yi aşmışken, çocuklar bir öğün bile yeterli ve sağlıklı öğüne erişemiyor. Bölüşüm ilişkilerindeki emekçi sınıflar aleyhine şimdiye değin görülmemiş kriz tablosu, gündelik yaşamı felç ederken, en temel ihtiyaçlarını karşılayamaz hale gelen milyonların sağlıklı ve yeterli gıdaya erişimi her geçen gün zorlaşıyor.

Özellikle gençlerin ve çocukların öğün atladığı, ucuz ve sağlıksız besinin yaygınlaştığı yoksulluk gerçeğinde, gıda zehirlenmeleri açlık ölümleri olarak kapımızı çalıyor. Hal böyleyken eğitim barınma ulaşım gibi kriz alanları ikincilleşiyor. Eğitimdeki çürümenin buz dağının görünmeyen yüzü bir yana, MEB 2021-2022 raporuna göre 3 milyon 339 bin 309 çocuğun okul kaydı yok mesela.

Saray saltanatının valilik ve kaymakamlık kurumları ardı ardına konser ve festivalleri yasaklarken, bir sanatçı o saltanat makamlarında oturan devlet yetkililerince katlediliyor ve inşa edilen cezasızlık rejimi dolayısıyla yargı başta olmak üzere devlet kurumları üç maymunu oynuyor ve bu krizli devlet sessizliği normalleştiriliyor. Tek tek maddeleri meclisten alelacele geçirilen sansür yasasına da bunun için ihtiyaç duymuyorlar mı zaten… Külliyenin ifşaatları gırla. Sansür yasası gibi kalkanlara ihtiyaç var bu yüzden de.

Erdoğan ve şürekası

Siyasal çatışma an an tırmandırılıyor. Seçim sathından kazanımla çıkmanın yolları aranıyor. Cumhur İttifakı en iyi becerdiği 'böl-parçala-yönet' politikasının manevralarına yükleme yapıyor. Erdoğan seçim arenasına indi malum. Hamasi söylemleri kanının son damlasına kadar kullanırken, muhalefeti parçalamanın ve kendine yedeklenmenin gerektirdiği çıkışları yapıyor. O arada partneri Bahçeli de ortağının cumhurbaşkanlığı kampanyasına 'karar belli, aday net' miting serisiyle girişmiş durumda.

Yeni seçim yasası yanında başka olasılıkların algoritmaları da çalışılıyor ittifakta. Mansur Yavaş isminin sürekli zarf içinde gündemde tutulması salt Millet İttifakı'nın içindeki öznelerinin kullandığı bir kart değil, olası bir restorasyoncu düzlemde Erdoğanlı bir yeniden yapılanma olasılığı da Yavaş ismi üzerinden elde tutulmak isteniyor. Ümit Özdağ'ın 'Adayımız Mansur Yavaş'tır' çıkışından sonra Zafer Partisi ile aynı soydan gelen İYİ Parti de sesli bir şekilde Yavaş ismini dile getirmeye başladı. Siyasi iktidarın kalemşorlarının Kılıçdaroğlu'na karşı Yavaş kartını sürekli gündemde tutmaları, üzerine yazıp çizmeleri boşuna değil. Hiçbir şeyden netlik beklememiz gereken bu 'mümkünler algoritmasında' bakarsınız Mansur Yavaş Erdoğan'ın da kurtarıcısı oluverir. Neden olmasın? Doktor Hikmet Kıvılcımlı'nın 'taktikte kıvraklık prensipte bükülmezlik' diye bir sözü vardır hani...

Erdoğan ve şürekası kendi mücadele satıhlarında bu sözün cisimleşmiş misyonerleri.

Emeğin ve özgürlüğün ülkesi için yola çıktık

Şimdi, çok farklı toplumsal mücadele alanlarının yan yana gelebileceği bu zemini güçlendirme, egemenlerin karşısına çıkarma ve kazanma zamanı.

Hatice Göz

Emek ve Özgürlük İttifakı, ittifakımız tarihsel bir süreçte kuruldu.

Kapitalizmin krizi aşılamadıkça derinleşir ve hegemonya krizi artık daha da berraklaşırken tüm dünya halklarına yalnızca savaş, açlık, işsizlik, hastalık ve ölümün sunulduğu zamanlardan geçiyoruz. Faşist rejimler kendilerini parlamentodan kuruyor, şiddetle bezenen halklar faşizme teslim olmaları için adeta eziliyor. Bugün içinde olduğumuz küresel kriz döneminde güncel ihtiyaçlarını karşılamak adına çırpınan sermaye güçleri de kazanmayı sürdürmek için faşist rejimlerle yan yana yürüyorlar.

Egemenlerin bu ortamda halklara sundukları seçenekler ölümü gösterip sıtmaya razı etmekten farksız. Halklar ya seçeneksiz bırakılıyor ya da eskinin parlak halinin yeni bir seçenek olduğuna ikna edilmeye çalışılıyorlar.

Dünyadaki bu durum ülkemizde de benzer ilerliyor, kendi özgün dinamikleriyle birlikte elbette.

Ölüm mü sıtma mı?

AKP-MHP iktidar koalisyonu ülkeyi hızla uçuruma sürüklüyor. Yıllardır öteledikleri krizler, devletin kuruluş kodlarının getirdiği despotik gelenek ve onun krizleriyle sarmalanıyor, daha da aşılmaz hale geliyor. İktidar ise uzunca zamandır bu krizleri çözmekle değil, onları ötelemek, üzerlerinden atlamakla meşgul; faşizmi kurumsallaştırma hamlelerine engel olacak hiçbir pürüzü istemiyor.

Şimdi içinde bulunduğumuz fiili seçim sürecinde bir taraftan halkın gözünü boyamaya çalışan, seçimden hemen sonra halkın üstüne bir ağırlık olarak çökecek yükleri arttıran iktidarın manevra ve çözüm gücü olma kapasitesi fazlasıyla zayıflamış durumda. Halka sunacakları şeyler var, sunuyorlar da ama bunlar onları ayakta tutmaya yetecek mi, göreceğiz.

Bu egemen ittifakın karşısındaymış gibi duran 6'lı masa için de işler oldukça zor. Bir yandan adaylık tartışmaları, bir yandan birbirinden farklı altı partinin dengesinin kurulma zorlukları…

Halkın karşısına seçenek diye çıkarılan bu iki ittifakın da halkın çıkarları gibi bir dertleri yok. Onların derdi, kendi iktidarlarının sürmesi, gelmesi, garanti altına alınması; çıkarlarının asla eksilmemesi.

Ortaklaştıkları ana hat ise halk düşmanlığı, işçi sınıfı düşmanlığı. Bütün bu düşmanlığın tam karşısında, tarihsel süreçteki sorumluluğu alan Emek ve Özgürlük İttifakı, bir potansiyel olarak hareket eden halkın çıkışını inşa etmek derdiyle yola çıktı.

Artık halkın seçeneği var

İktidar, egemen güçler tarafından bataklığa sürüklenen ülkede, yıllardır pasif ya da aktif biçimde direnen, varlığını sürdüren, sokakta ayakta kalan bir halk güçleri gerçeği var. İşçi sınıfından kadınlara, Kürt halk hareketinden Alevilere, oradan gençlere ve ekolojistlere yayılan bir barajın direngenliği, niceliği, niteliği giderek artıyor.

Egemenlerin farklı seçeneklerini temsil eden iki ittifak karşısında yükselen halk güçlerinin seçeneği, o güçlerin üzerinde yeşerip boy vereceği bir toprak parçası olarak bir adım öne çıkan Emek ve Özgürlük İttifakı'nın da işi kolay değil, işimiz kolay değil.

Bu kaotik atmosferde, direnen tüm güçlerle birlikte saldırıları göğüsleyip kendimizi savunurken öbür yandan da kazanmaya, kendi çıkışımızı somut olarak inşaya ilerlemek zorundayız. İşte İttifak'ın önündeki görev budur: Halkın güncel yaşamda yan yana getirdiği direnişi, çıkış olasılığını, bu potansiyeli gerçeklikle buluşturmak. Halkın, bu iktidarı yıkarak kendi kendini yöneteceği bir egemenliğin önünü açmak.

Programımız halkın önünü açacaktır

Faşizmi kurumsallaştırma sürecinde iyice köşeye sıkıştırıp ezmek istedikleri halkın, asgari yaşamsal, çalışma, gıda, sağlık gibi hakları da dâhil her türlü temel hakkı elinden alınıyor. Emek ve Özgürlük İttifakı'nın programı da tam da halk güçlerinin mücadelesini verdiği emeğin, yaşamın, barışın, demokrasinin mücadele zemininde yükselen taleplerle oluştu. Masa başında değil, sokakta hareket edip bedel ödeyen halk güçlerinin talepleriyle yazıldı. Ama bunlarla sınırlı değil elbette. Günlük yaşamını sürdüremez hale getirilen, her türlü hakkı elinden alının halkın haklarını sonuna kadar savunurken aynı zamanda bu zemini sürekli genişletme, büyütme ve kendi düzenini kuran bir özneye çevirme görevi de var ittifakımızın. Sermaye düzeni karşısında halkın seçeneğinin ağırlık kazanması, somut bir güç haline gelmesidir asıl yapılması gereken. Şimdi görevimiz, sorumluluğumuz budur. Bu sorumluluk ve bilinçle hareket edeceğiz.

Şimdi, çok farklı toplumsal mücadele alanlarının yan yana gelebileceği bu zemini güçlendirme, egemenlerin karşısına çıkarma ve kazanma zamanı. İşçi sınıfının sermayeye karşı yürüttüğü sosyalizm mücadelesi, ülkemize özgü biçimlerde de açığa çıkan anti-kapitalist dinamiklerin mücadelesi ve her alandaki demokrasi mücadelesinin aynı anda büyüyüp yükseltilerek kurulacak bir demokratik cumhuriyetin zamanı.

İşte bu seçenek, Emek ve Özgürlük İttifakı'nın toprağından yeşerebilir. Bunu yapabiliriz.

POLİTİKA

Oğuzhan Kayserilioğlu

Mevcut egemenlik sisteminin tıkanmışlığını taşıyan egemenlere karşı halkın çıkarlarını esas alan bir fiili-meşru güç alanı oluşturulabilinir.

Egemenlerin çözümsüzlüğü ve halkın gücü

Hepsi devlet içinde görev almış, devletle iç içe bir siyasal konumlanış içinde bugünlere gelmiş bu unsurların, mevcut "Devlet Krizi" koşullarında, krizi kendi hegemonyalarında kurulacak bir politik iktidarla aşmaya çalıştıklarını, bu yöndeki hamlelerini zaten iç içe oldukları bazı devlet fraksiyonlarıyla alışık oldukları ilişkileri de derinleştirerek yapmaya çalıştıklarını görüyoruz.

(...) *1. sayfadan devam*

Öte yandan, aynı anda yaşanan ve iniş-çıkışlarla süreduran egemen güçler dışındaki toplumsal güçlerin direnişleri-hareketliliği, şayet şimdiki parçalı ve sırf güncel ihtiyaçlarla sınırlı hallerinden kopuşup ortaklaştığı ve uygun politik hedeflere yönelebildiği bir zemine yerleşebilirse, kendisine özgü bir güç alanına kavuşabilir. Bu zemin, mücadeleler içinde şimdiden yapılanan ve seçimler sonrasında daha da netleşeceği anlaşılan bir çoklu iktidar ortamında konumlanarak, geleceğin fiili-meşru iktidar alanlarından birisi olabilir.

Akşener ne yapmak istiyor?

Erdoğan karşıtlığı üzerinden yan yana gelen Millet İttifakı(Mİ), dışarıdan bakınca sanki dingin bir ortam intibaını veriyordu, ancak Akşener'in HDP'yi düşmanlaştırıcı bir söylemle başlayıp Kılıçdaroğlu'nun güçlenen başkanlık adaylığını boşa düşürmeye çalıştığı son söylemleriyle alan genişleten yeni hamlesiyle birlikte aniden gerginleşti.
Kendisi gibi MHP kökenli Zafer Partisi lideri Özdağ'ın Kılıçdaroğlu'nu değil gene MHP kökenli M. Yavaş'ı başkan adayı gördüğünü ilan etmesinin hemen sonrasında, Akşener de Yavaş'ın adaylığını öne çıkardı ve olmazsa İmamoğlu'nu da kabul edebileceğini açıkladı.
MHP kökenli siyasal alanın, iktidarda MHP olarak, muhalefette Mİ içinde Akşener, CHP içinde Yavaş, bağımsız olarak da Özdağ üzerinden oluşmakta olan yeni egemenlik sistemine kendi damgasını vurmaya, gerçek gücünden çok daha fazla inisiyatif almaya çalıştığını görüyoruz. Öyle ya, şimdi her ne kadar birbirleriyle didişiyor olsalar da bu güçler uygun koşullarda yan yana gelebilir, hatta yeniden birleşebilir ve şimdiki hedeflerine Akşener öncülüğünde ulaşabilirlerse ülkenin Erdoğan sonrası egemen gücü olabilirler.
Evet, faşist partinin farklı tonlardaki temsilcileri, Akşener'in taktığı merkez-sağ maskesiyle sinsice yol alarak iktidarın egemen gücü olabilir ve devlette şimdiki "Başkanlık Sistemi" üzerinden hakimiyet kurabilirlerse, şimdi hareket halinde olan ama ilerlemekte zorlanan faşizmin kurumsallaşması sürecinin nihai hedefine doğru adımlar atma imkanını elde edeceklerdir.
Hepsi devlet içinde görev almış, devletle iç içe bir siyasal konumlanış içinde bugünlere gelmiş bu unsurların, mevcut "Devlet Krizi" koşullarında, krizi kendi hegemonyalarında kurulacak bir politik iktidarla aşmaya çalıştıklarını, bu yöndeki hamlelerini zaten iç içe oldukları bazı devlet fraksiyonlarıyla alışık oldukları ilişkileri de derinleştirerek yapmaya çalıştıklarını görüyoruz.

Akşener Millet İttifakı'na adeta format atmaya, ona uygun dozda İslam'la sulandırılmış Türkçü-şoven bir damga vurmaya çalışıyor. Aslında M. Yazıcıoğlu da benzerini yapmaya çalışmış, ama o zamanın koşullarında yeterince inisiyatif alamamıştı. İşi zor, her ne kadar ilk adımında Kılıçdaroğlu'nu baskılayıp, gölgeleyerek yol alıyor gibi görünse de sürecin ileriki aşamalarında karşılaşacağı engelleri aşmakta zorlanacağını, o engelleri aşabilmek için Erdoğan'la ittifaka zorlanacağını ve öyle bir yönelişe girerse de anlam kaybına uğrayarak meşruiyet krizine girme ve güç kaybetme riskiyle yüzleşeceğini tahmin edebiliriz. Devlet içindeki MHP kökenli kadroların ve yönelinen hattın devlet içindeki temsilcisi fraksiyonların desteği o riskleri aşmasına ne kadar yeterli olabilir, süreç içinde belli olacaktır. Ancak, Akşener, yaptığı hamle yeterince güç kazanamazsa, şimdikinden daha zayıf bir ağırlıkla Mİ içinde yer almaya devam edecektir.
Hamlenin hedefi Kılıçdaroğlu'nun şimdilik adaylıkta geri adım atmaması Akşener'i zorluyor, zaman geçtikçe daha da zorlayacaktır. Yeterli güç alanına sahip olmadan sırf ön alma hırsıyla davranılıp "erken doğum" yaptırılarak ortaya atılmış bir faşist restorasyon denemesi sonuç almakta zorlanacaktır.

Kılıçdaroğlu'nun hamleleri

Kürt kökenli ve Alevi inancından olan Kılıçdaroğlu'nun ilginç hazırlıklar içinde olduğu anlaşılıyor. Yoksa kendisiyle ilgili bildiğimiz her şey yanlış da meğersem kendisi Türk kökenli ve Sünni inancında bir makbul vatandaş mıymış, göreceğiz!

Kılıçdaroğlu, adaylığının ilanı için zamanın olgunlaştığını düşünerek bir zamandır Erdoğan'a karşı kendisinden alışık olmadığımız sertlikte çıkışlar yapıyor ve bu çıkışlarıyla adaylığı için meşruiyet üretiyor. Son olarak, herhangi bir toplumsal tartışma sürecinin içinde tartışıp tüketerek değil, ama uygun görülen konuların CHP'nin derin ve gizemli koridorlarında seçilip pişirilerek aniden önümüze koyulan konularda başlattığı "Helalleşme" sürecinin bir iç hamlesi olarak "Başörtüsüne yasal güvence" konusunu gündemleştirdi. Üstelik, hiç de rastlantı olmadığından emin olabileceğimiz biçimde, açıklama yaptığı masasının üstünde "Türkçülüğün Esasları" kitabı duruyordu. Zaten hemen öncesinde de Bahçeli'nin DNA testi restine "Hadi oradan, işine bak!" diyebileceği halde, "Tabii, gel beraber yaptıralım" dememiş miydi?
Kürt kökenli ve Alevi inancından olan Kılıçdaroğlu'nun ilginç hazırlıklar içinde olduğu anlaşılıyor. Yoksa kendisiyle ilgili bildiğimiz her şey yanlış da meğersem kendisi Türk kökenli ve Sünni inancında bir makbul vatandaş mıymış, göreceğiz! DNA'yı gündemleştiren Bahçeli'ye söylenecek bir şey yok, normaldir, kendisine yakışır; peki ya "solcu" ve laik olduğunu iddia eden bir partinin genel başkanı, o böylesi bir söz dalaşında nasıl yer alabilir? Başkan adayı ailesinin kökeninin hangi etnisiteye veya inanca dayandığı üzerinden mi belirlenecek? Burada atılan bir ilk adımın sonrasındaki hangi adımların önünü açabileceği açık değil mi? Ortaya atılan DNA tartışmalarının o çok sözü edilen "dış güçler" için oldukça "verimli" bir oyun alanı açacağı belli değil mi?
Açıktır ki, hangi kimlikten ya da inançtan olursa olsun herkesin Anayasa karşısında eşit yurttaşlar olduğu bir demokratik cumhuriyet günümüzün acil ihtiyacıdır.
Ayrıca, şimdi 20 yıldır sürüp gelen bir AKP iktidarı içindeyiz, başörtüsü takan kadınların herhangi bir engelle karşılaşmadığı, ama tam tersine iktidar güçleri tarafından erkek egemenliğinin köpürtülüp kadınların aşağılanmasıyla kışkırtılan erkeklerin işlediği kadın cinayetlerinin sürekli arttığı, kadınların kıyafetlerinin iktidarın uygun gördüğü biçime uyup uymadığının sokaklarda tehditlerle sorgulandığı bir ortamda yaşıyoruz. İran'da kendilerine koyulan saçlarını açma yasağına/saçlarını örtme zorunluluğuna isyan eden kahraman kadınlar herkesin gündeminde!
Kılıçdaroğlu ne yapmak istiyor, "dokunulmazlıkların kaldırılması" oylamasında destek vererek önünü açtığı, 15 Haziran sonrasında Yenikapı mitinginde desteğini en kritik anda tazelediği gibi, günümüzde yoksullaşan halkın öfkeli tepkileriyle yüzleşen Erdoğan'a bir kez daha destek verirken, amacı nedir?
Binlerce yıllık köklere sahip erkek egemenliği sisteminin günümüzde kapitalizmle ilişkilenerek büründüğü yapısının ortaya çıktığı her haliyle tasfiyeye zorlanacağı, her türden cins ayrımcılığının suç sayılacağı, kadınların kıyafetlerine karışılamayacağı bir demokratik cumhuriyet günümüzün acil ihtiyacıdır. Gelişmeler gösteriyor ki, demokratik cumhuriyetin kuruluş sürecinin öncü aktörlerinden birisi de kadınlar olacak!

Şeytanın dansı

Suriye ve Irak'a "giriş" için şimdilik vize alamayan, Yunanistan'la savaşmanın aşılması zor engellerini gören iktidar alanı, desteğini arttırabilmek için ihtiyaç duyduğu şovenizmi içinde besleyip büyütebileceği bir alan olarak Kıbrıs'ı gözüne kestirmiştir.

AKP kanadı ise, seçim sürecinde sadece devlet şiddetiyle yol almakla yetinmeyeceğini, ek olarak bin bir şeytanlığın da devrede olacağını öne çıkan iki hamlesiyle hepimize gösterdi.
İlki, Feyzioğlu'nun Kıbrıs'a büyükelçi atanmasıdır. Sürekli "tutarsızlıkla" suçlanan Feyzioğlu aslında gayet tutarlıca davranıyor, babasından devraldığı ilgili devlet fraksiyonunun bayrağını taşıyıp, ailesinin tutumunu sürdürüyor.
Gezi ve 17-25 Aralık skandalı sonrasında iktidardaki ortağını (Cemaati) kaybedip yalnızlaşan Erdoğan, güç yetmezliği yaşayıp denge kaybına uğrayınca yeni ortak olarak eski ortağı Cemaat'le birlikte operasyon yaptığı "Ergenekon" olarak isimlendirilen devlet fraksiyonuyla ittifaka yöneldi. Öyle ya, burjuva politikasında "dün dündür, bugün de bugün!", önemli olan dalgalı denizde batmadan gemiyi menzile doğru ilerletebilmektir! İşte, ittifakın kuruluş sürecinde, Erdoğan'la o dönem Silivri'de tutuklu generaller arasında yapılan "pazarlık" görüşmelerinde "aracı" olan Feyzioğlu, halen iktidarda olan bu "düşman kardeşler" ittifakının aktörlerinden birisidir. İttifakın iki kanadının da bir biçimde "ilhak etme" niyetinde olduğu açık olan Kıbrıs'a elçi olarak atanması ise, rastgele değil bilinçli bir hamledir. Olası ilhak süreci, hem iktidardaki ittifakının devamı için meşruiyet üretecek hem de şimdi sıkışan Erdoğan'a şovenizmi kışkırtarak destek kazanma imkânı sağlayacaktır. Anlaşılan o ki, Suriye ve Irak'a "giriş" için şimdilik vize alamayan, Yunanistan'la savaşmanın aşılması zor engellerini gören iktidar alanı, desteğini arttırabilmek için ihtiyaç duyduğu şovenizmi içinde besleyip büyütebileceği bir alan olarak Kıbrıs'ı gözüne kestirmiştir. O arada son hükümetiyle ABD ile ilişkisini yoğunlaştıran Yunanistan da Mısır'la yaptığı açık denizlerle ilgili anlaşmayla, benzeri bir anlaşmayı Libya ile yapan Türkiye ile gerilimi yükseltmeye karar vermiş görünüyor.
Önceden hazırlığı yapılmış olsa da Ekim ayının başında kamuoyuna sunulan "Alevi açılımı" ise, Aydınlık gazetesinden aldığı açık desteğe bakılırsa, gene iktidar ortağı "Ergenekon" fraksiyonuyla ortaklaşa kotarılmış olmalıdır. Buradaki amaç, yükselmesi beklenen halk muhalefetinin besleyici damarlarından biri olan Alevi yurttaşları devlet-iktidar zemininde konsolide etmektir. Görünüşte şimdiye dek kamusal alanda yok sayılan Alevi kimliğine yer verme "maskesi" takan bu sözde açılım, esas olarak Aleviliğin içini boşaltarak asimile etme girişimidir. Asimilasyon aracı olarak ise, sadece "sopa" değil, "para" da kullanılmakta, kimliğini satma karşılığında maaşa bağlanacak uğursuzlar üzerinden yol almak istenmektedir. Sonuç olarak, Aleviler bölünecek, dost-düşman ikiliği yaratılarak iktidara alan açılacaktır. Bu bölünmede ilk elden öne çıkan kimi Alevilerin iktidar ortağı "Ergenekon" bağlantılı olmaları yüksek ihtimaldir.

POLİTİKA

Derinleşen otoritenin zorunun bireyler üzerinden topluma nüfuz ettirilmesi, her an her şeyi yapabilme potansiyeli taşıyan bir mahluk çıkarıyor.

İktidara kurban edilen toplum

"Çağın ruhu" otoritenin kendini yapılandırdığı bu şiddet sarmalı ile inşa ediliyor. İnşa edilen bu ruhun yarattığı değer her gün karşımıza çıkan ve gittikçe sıradanlaşan vahşet ile tüketiliyor.

Haluk Koşar

Suç olarak cinayetten bir varoluş biçimi olarak insan öldürmeye doğru giden çok tehlikeli bir konaktayız. Bulunduğumuz zemin cehennemin eşiğinde her an içeri itilecek, aynı anda içerden de çekilecek, üzerinde durması zor, kaygan bir zemin. Öldürmenin sıradanlığı kan donduruyor. Esas kan donduran ise bu sıradanlığın kendiliğinden gelişmemesi. Katliamlara ve cinayetlere yabancı bir toplum olmamamıza rağmen gidilen yer, geçmişte varılan noktaları da kapsayan ama ondan çok öte bir yer. Arkasına resmi gücü de alan (arkadaki bu güç illa silahlı olmak zorunda değil, Onur Şener cinayetindeki gibi devlet kurumlarında çalışmanın verdiği özgüven de aynı işi görmeye yarayabiliyor) cezasızlık zırhına bürünmüş sınırsız bir şiddet ve cinnet çağı.

"Çağın ruhu" otoritenin kendini yapılandırdığı bu şiddet sarmalı ile inşa ediliyor. İnşa edilen bu ruhun yarattığı değer her gün karşımıza çıkan ve gittikçe sıradanlaşan vahşet ile tüketiliyor. Tek adamdan başlayıp tek devlet, tek parti, tek bayrak, tek din, tek cins diyerek derinleşen otoritenin zorunun bireyler üzerinden topluma nüfuz ettirilmesi, ortaya her an her şeyi yapabilme potansiyeli taşıyan bir mahluk çıkarıyor.

Muhalefetin her türü tehdit altında

İktidarın muhalefet üzerinden ürettiği nefret ve husumetin bireydeki yansıması kendisine karşı geliştirilen her tür muhalefeti de şiddetin nesnesi haline getiriyor. Bu durum ile, istek parçası çalınmadı diye bir müzisyeni, kendine istediği gibi davranmadı diye bir kadını, konuşmasını ya da derisinin rengini beğenmedi diye bir insanı ya da kendi gibi giyinmedi, kendine biçilmiş toplumsal rolü oynamadı diye bir genci, trafikte yol vermedi diye önündeki sürücüyü öldürme serbestliği hızla meşrulaşıyor.

Artık herkes ve her şey, bu serbestliği yaratan, yöneten ve yaygınlaştıranların tehdidi altında. Otoritenin her tür uzantısına muhalefet, ölüm riskiyle eş anlamlı. İnsani değerlerin bu kadar rahat aşağılanıp bastırılması ortaya çıkan mahlukun kendi içinde oluşan şiddet evrenini dıştaki her tür nesneye yansıtmasını da beraberinde getiriyor. Yaşayan, yaşamayan her şey artık bu şiddetin radarında.

Ekolojik tahribatın bireysel boyutu, hayvanlara yaşatılan zulüm gibi insani olanla açılan mesafeler de kapanmaz boyutlara geliyor. Faşizm kendini kurumsallaştırma mücadelesinde kişiliklere yer ederek toplumsallaşmaya, her katmanda kendi varoluşu yanında kendi psikolojisini de üreterek insani değerleri tüketmeye çabalıyor.

Yaşamak için mücadele

Bu tablo bize iktidarın insanlık için ne kadar ölümcül ve kendisinin de orada durmasının ne kadar ölümüne olduğunu gösteriyor. Bir toplum iktidarda kalma uğruna kurban ediliyor. Fakat yaşanan durum geri adım atmayı gerektirmiyor. Yaşanan vahşetin siyasi boyutları ile toplumun nasıl bir enkaza çevrildiğini hepimiz görüyoruz.

Bu enkaz yeni bir toplumun kurulmasını engellemek için yapılan bir yıkımdır. Aynı, Kürt köylerinin boşaltılıp yakılması gibi toplumun içinde de insana dair hiçbir şeyin barınmaması için yapılan büyük bir yıkım.

Bu yıkımı durdurmak, iktidar kaynaklı bu gen bozumuna karşı durmak ancak faşizmin kurumsallaşmasını engellemek ve onu var eden iktidarı devirmekle mümkün olacaktır.

Alevi açılımı mı yoksa iktidar kliklerinin ortak hamlesi mi?

"Alevi ve Bektaşi Kültür ve Cemevi Başkanlığı" hamlesi, AKP-MHP-Ergenekon ortaklığıyla yapılan Sünnileştirip devletleştirme politikasının önemli bir adımı.

Şilan Sürmeli

7 Ekim günü, Erdoğan, Şahkulu Sultan Dergâhı'nda "Cemevi Toplu Açılış ve Temel Atma" töreninde bir konuşma yaptı. Konuşmada, Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde "Cemevi ve Kültür Başkanlığı" kurulacak, Cemevleri giderlerinin karşılanması ve imar planlarındaki tüm sorunlar çözülecek, dedi.

Bu açıklama şu soruları beraberinde getirdi:

20 yıldır iktidarda olan bir parti Alevi sorununu bu zamana kadar neden çözmedi de şimdi seçim sathına girerken böyle bir açılım yaptı.

İkincisi, neden Alevi toplumunun meşru ve örgütlü kurumları sürece dâhil edilmedi?

Üçüncüsü, Alevi talepleri neden sadece Cemevi meselesine indirgendi? Üstelik bu, bir inanç ve ibadet boyutuyla değil, folklorik bir öge tartışmasına indirgenerek yapıldı.

Bu güvensizlik barındıran ve soru işaretleriyle dolu meseleyi çok yönlü değerlendirmek gerekiyor.

Seçim politikası

Evet bu açılım, baştan belirtelim bir seçim hamlesi. Yirmi yıllık iktidarı boyunca Alevi toplumunun sorunlarını çalıştaylarla geçiştiren, kabinesine Alevi kökenli milletvekili alarak Alevileri sözde sahiplendiğini "gösteren" bir iktidar, eğer ki seçim arifesinde bu meseleyi açıyorsa bu bir oy devşirme politikasıdır.

Alevilere kayyum politikası

İktidar bir açılım yaptığını iddia etse de evet, bu kayyum politikasıdır da. Açıklanan kararnamede "kurulacak olan 'Alevi Bektaşi Kültür ve Cemevi Başkanı' cumhurbaşkanlığınca 3 yıllığına seçilir" ibaresi var. 2016'dan beri iktidarını devam ettirmek için uyguladığı kayyum politikası, ibresini sadece seçilmiş Kürt yöneticilere ve belediye başkanlarına değil şimdi de Alevi hareketine ve Alevi kurumlarına çevirmiş durumda.

İktidar kliklerinin ortak hamlesi

Evet, bu aynı zamanda iktidar ortakları AKP, MHP ve Ergenekoncuların ortak hamlesi. AKP'nin iktidardaki yıllarının ülkeyi getirdiği durum ortada. Biriken bu halk öfkesinin iktidarını kaybedebilecek bir AKP kırılganlığına dönüştüğünün de farkındayız.

Alevi mücadelesinin inişli çıkışlı olsa da kalıcılaşmış olması, devlete ve iktidar ortaklarına Alevi toplumunu yok edemeyeceğini göstermiş oldu. Bu durum iç ve dış politikada sıkışan iktidara, Türkiye'nin önemli bir tarihsel sorunu olan Alevi sorunu ile bir şekilde temas etmesi ve çözmesine dair bir basınç uygulamakta.

Bu çözüm (!) çok tanıdık

İktidar ortaklarının devraldığı asimilasyon politikaları, yüzyıllardır devletlerin uyguladığı "Sünni ideolojiye entegre" politikasından başka bir şey değildir.

AKP, yüzlerce yıllık asimilasyon ve katliam politikalarından beslenerek, 2009'da yaptığı Alevi açılım politikalarında yeni bir dönem açtı: Sünnileştirip devleştirmek.

300 Alevi dedesinin Kerbela'ya götürülmesi; Alevi gençlere yönelik İçişleri Bakanlığı'nın yaptığı doğa kampı; cemevlerine sık sık yapılan ziyaret ve yardımlar; 1585 cemevine İçişleri Bakanlığı'nın yaptığı ziyaret ve cemevlerine yönelik tadilat ve yenileme çalışmaları…

"Alevi ve Bektaşi Kültür ve Cemevi Başkanlığı" hamlesi, AKP-MHP-Ergenekon ortaklığıyla yapılan Sünnileştirip devletleştirme politikasının önemli bir adımı. Alevi toplumunu ve Alevi hareketini yeni dönemde büyük bir varoluş mücadelesi bekliyor. Alevilerin sorunları ancak demokratik-laik bir ülkede çözüme kavuşacaktır. Bu politikaları bertaraf edecek bir toplumsal mücadele ve direniş biçimi Aleviler için zaruridir.

Emek ve Özgürlük İttifakı

Hareket, güncel düzeyde halkın acil ihtiyaçları için yaptığı mücadelelerle iç içe geçmekten başlayıp, topyekûn çöküş eğilimine giren sisteme halkın iradesi olarak demokratik bir cumhuriyeti dayatıp-egemenleştirmeye kadar uzanan bir alanda yaşanacaktır.

Oğuzhan Kayserilioğlu

Soldan beklenen hamle "Emek ve Özgürlük İttifakı" olarak kendisini ilan etti.

HDP ve sosyalist partiler, ülkede yaşanan kaotik ortamda kendilerini var etme-yaşamlarını sürdürebilme mücadelesi veren toplumsal güçlerin halkçı-demokratik bir ittifak alanında ortaklaşmasının önünü açmak amacıyla ittifak kurdular. Bu ortaklaşmanın-ittifakın, bizzat varlığı ve hareketiyle ortaya çıkaracağı yeni güç alanlarını da arkasına alarak, yaşamın her alanında kendisini gösteren tıkanma ve çöküşlere halkın iktidarlaşacağı bir demokratik cumhuriyetle çözüm olmayı hedeflediği açıklandı.

İttifakın açıklanan ilkeleri halkın acil talepleriyle sınırlı olsa da zamanla içinde zaten barındırdığı devrimci yönelimleri bütünsel bir programa sıçratabilir.

İlk hedef, hepsi mevcut egemenlik sisteminin içinde sımsıkı konumlanan ve onun tıkanmışlığını taşıyan egemenlere ait siyasal alanın içindeki halkın sorunlarına hiçbir çözüm üretmeyen didişmelerini dışlayan, halkın çıkarlarını esas alan bir fiili-meşru güç alanı oluşturabilmek olmalıdır.

Gerçekten de hiçbir yaratıcı dokuya sahip olmayan rantiyeci sermayenin ve kriz içinde çırpınan devletin ülkeye dayattığı çok yönlü krizler, en başta halkın yoksullaştırılması olmak üzere, birçok kanaldan akan çöküş süreçlerini tetikliyor. Egemenler, bir çözüm gücü yaratamıyor, krizlerden çıkamıyor, sadece artan oranda yoksullaşma, şiddet ve çürüme üretiyor. Sermayenin ve devletin bütün yapısal zaaflarının iç içe geçtiğini, ortaya çıkan çürüme eğiliminin sürekli güç kazandığını görüyoruz.

İşte, İttifak, sermaye ve devletten bağımsız bir zemine ayaklarını basarak hareket ettikçe güç kazanarak çözüm gücü olabilir.

Hareket, güncel düzeyde halkın acil ihtiyaçları için yaptığı mücadelelerle iç içe geçmekten başlayıp, topyekûn çöküş eğilimine giren sisteme halkın iradesi olarak demokratik bir cumhuriyeti dayatıp-egemenleştirmeye kadar uzanan bir alanda yaşanacaktır.

EMEK

Emek mücadelesinin talep ve kazanımlarını kalıcılaştıracak bir siyasal odağa ihtiyaç duyuluyor. Emek ve Özgürlük İttifakı bu odağı doldurmaya aday.

Emeğin hakları olmadan demokrasi mümkün mü?

Her türlü ekonomik mücadele emeğin sermayeye karşı çıkarlarını savunma zeminindeki özel bir siyasal mücadeleyle ilişkilenmeye ihtiyaç duyuyor. Aksi takdirde, ekonomik kazanımlar ya elde edilemiyor ya da kazanımlar kalıcılaşamıyor.

Pelin Kahiloğulları

Kapitalizmin yapısal krizinin derinleşmesiyle işsizlik ve yoksullaşma dünya genelinde kalıcılaştı. Krizin ana sebebi olan kâr oranlarının düşme eğiliminin durdurulamamasına çare olarak devreye sokulan ve "üretim verimliliği" söylemiyle meşrulaştırılmaya çalışılan sömürünün yoğunlaştırılması, emeğin üzerindeki baskı ve denetimin arttırılmasıyla güçlendirilerek sürüyor.
Kapitalizmin esneme kapasitesi zayıflıyor, krize karşı sistemin içinden bir çözüm çıkamamasına bağlı olarak, olası halk isyanlarına karşı önlem almak amacıyla var olan demokratik yapılar tasfiye ediliyor, dünya genelinde faşist rejimler ve liderler yükseliyor.
Burjuva demokrasisinin sınırları giderek darlaşıyor, "seçimler" faşist rejimlerin meşruiyet üretme alanına dönüştürülüyor.
Öte yandan, dünya çapında yaşanan toplumun büyük çoğunluğunun işçileşmesi yönündeki eğilim, özgürlük ve demokrasi mücadelesinin emek mücadelesiyle kesişimini zorunlu kılıyor. Radikal demokrasi iddiası geçersizleşiyor. Emeğin sermayeyle uzlaşmaz çelişkisini gözetmeyen özgürlük ve demokrasi arayışları, egemen bloklar arasındaki oyun alanının baskısı altında kötürümleşiyor.
Her türlü ekonomik mücadele de emeğin sermayeye karşı çıkarlarını savunma zeminindeki özel bir siyasal mücadeleyle ilişkilenmeye ihtiyaç duyuyor. Aksi takdirde, ekonomik kazanımlar ya elde edilemiyor ya da kazanımlar kalıcılaşamıyor.

"Türk tipi demokrasi"

Türkiye Cumhuriyeti'nin inşası sürecinde ilk adımlar atılırken, işçi sınıfı ve onun partisi TKP düşman olarak görüldü. İşçi sınıfı sesini çıkaramayacağı ölçüde baskılanırken, modern çağın gerici gücü finans-kapital devlet fideliklerinde büyütülüyor ve antika çağların gericisi tefeci-bezirgânlar ve toprak ağaları ile ortaklaşa iktidar alanının merkezine yerleşiyordu.
Bu durumda, kapıdan kovulan emperyalizm sermaye ilişkileri yoluyla bacadan içeri alındı ve Türkiye kapitalizmi emperyalistlerin kontrolüne girip, emperyalizme bağımlı hale sokuldu.
Kuruluştan sonraki inşa sürecinde de işçi sınıfına dönük baskılar hep sürdü. 1946'ya kadar süren "sınıf esasına müstenit cemiyet kurma" yasağıyla işçi sınıfın her türlü ekonomik ve siyasal örgütlenmesi engellendi. TCK'da yer alan 141. ve 142. Madde ile işçi sınıfının siyasal örgütlenmesi yasaklandı.
İşçi sınıfının 1963'te Kavel direnişiyle başlayan, 60'lı yıllar boyunca süren ve 15-16 Haziran direnişiyle zirveye ulaşan mücadelesi, 71 darbesiyle sıkıyönetim mahkemeleri ve tutuklamalarıyla baskılandı. Patronlar ve onların temsilcisi iktidarlar, siyasal örgütlenmeyi yasaklamayla yetinmiyor, sendikal hareket bile tasfiyeye edilmeye çalışılıyordu.
12 Mart ile açılan süreç, 24 Ocak kararlarıyla programlaştırıldı ve 12 Eylül darbesiyle kendi zirvesine ulaştı. Bir patron, "Şimdiye kadar onlar (işçiler) güldü, artık gülme sırası bizde" diyecek ölçüde pervasızca konuşabildi. Türkiye sermaye için ucuz emek cennetine, emekçiler için cehenneme dönüştürülüyordu.
12 Eylül sonrasında, emeğin hakları silah zoruyla gasp edildi, işçi sınıfı örgütleri dağıtıldı, grevler yasaklandı. Emekçiler yoksulaştırılırken yerel ve uluslararası emperyalist sermayenin önü açılıyordu.
Özal'la başlayan bu soygunun, hızlandırılıp yoğunlaştırılmış sermaye birikim sürecinin son halkası olan Erdoğan iktidarı, kendi döneminde sermaye birikiminde öncesinde olmayan ölçüde sıçrama yaşattı, tabii aynı oranda halkın yoksullaşması da yaşandı.
Erdoğan iktidarının son ve özel bir bölümü olan 2016'da ilan edilen OHAL süreci ile başlayan yeni dönemde ise, adeta ilkel sermaye birikiminin önü açıldı. Yüz binden fazla kamu personeli KHK'lar ile işten çıkarılırken, emeklilik ve ulaşım dâhil kazanılmış haklara el konuldu. Sonrasında, 2018'de uygulamaya konan "Cumhurbaşkanlığı Sistemi" ile TÜSİAD patronlarının daha da büyümesinin önündeki son pürüzler de kaldırılırken, yandaş sermaye MÜSİAD'ın da önü açıldı.
Pandeminin etkisiyle derinleşen kapitalizmin krizine, Erdoğan iktidarı yine sermayeyi koruyacak düzenlemelerle cevap verdi. Yoksulun cebinden çekilip alınan milyonlarla, gelir adaletsizliği Türkiye tarihinin zirvesine ulaşmıştır.

Emek ve Özgürlük İttifakı çağırıyor

Tercihini açıktan sermayeden yana yapan Cumhur ittifakının karşısında yer alan diğer egemen blok olan Millet İttifakı, kimi konularda farklı olsa da sıra sermaye ve emek arasındaki ilişkiye gelince, Cumhur ittifakının aynısını ama daha utangaççа yapmayı hedefliyor.
İki ittifak da hiç de gizlemeden sermayeden yanadır. İki ittifakın da emekçilerin yaşadığı güvencesizliğe, geleceksizliğe, açlık ve sefalete çözüm olma yönünde hedefi yoktur. Yüzde 300'leri aşan karlar elde eden TÜSİAD'ın üyeleri, sadece 5'li çeteyi hedefine koyan Kılıçdaroğlu'nun, "gündemi" dışındadır. Yine, savaş bütçesi ya da söz gelimi emeğin örgütlenmesi ve servet vergisi de Millet İttifakı'nın "demokrasi mücadelesinin" dışındadır. Kürt sorunun çözümü zaten yasak alandadır.
İşçi ve emekçilerin taleplerinin yaşama geçirileceği bir demokrasi ancak işçi mücadelesi ve diğer toplumsal güçlerin hak arayışlarının, sermaye güçleri tarafından düşmanlaştırılan Kürt halkının özgürlük arayışıyla "Emek ve Özgürlük" zemininde ortaklaştırılmasıyla mümkündür.
Emek ve Özgürlük İttifakı, ekonomik mücadele ile siyasi mücadelenin kesişimini doğru zeminde kurarak, mücadele içinde özneleşen halkın iktidarlaşacağı yeni bir toplumun inşasının ilk adımlarını birlikte atmaya çağırıyor.

İş cinayetleri önlenebilir

İş cinayetiyle ölmek kimsenin kaderi değildir. Bu cinayetleri var eden sebepler ortadan kaldırılıp iş kanunları çalışanların lehine düzenlenerek birçok hayat kurtarılabilir.

Haluk Koşar

Yaşamak için çalışanların sermaye için ölmesini engelleyecek bir politika var. Uluslararası Kriz Grubu'nun açık kaynaklara dayandırdığı verilere göre, çözüm sürecinin bitişi olan Temmuz 2015'ten beri Türkiye'de en az 5 bin 808 kişi çatışmalarda veya bağlantılı saldırılarda hayatını kaybetti. Aynı süreçte ise İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG) verilerine göre en az 15 bin 164 kişi çalışırken hayatını kaybetti. Yine İSİG verilerine göre, 2013 yılından bugüne 649 işçi borçları, mobbing ve işsizliğin de içinde olduğu nedenlerle yaşamına son verdi.
İş süreçlerinden hayatını kaybedenlerin sayısı, tespit edilmeyenler ile beraber gerçekte daha da yüksek. Elde olan verilere göre Türkiye'nin en büyük sorunu olarak adlandırılan "terör" iş hayatı kadar can almamış. Ama iş cinayetleri nedense gündemde o kadar yer tutmamakta.

Sermaye politikası

Neoliberal politikalar ile azgınlaşan ve kural tanımayan piyasa koşulları kârları artırmak için işçiyi kelimenin gerçek anlamıyla iliğine kadar sömürmeyi kendine hak görüyor. Güvencesiz çalışmanın merkeze oturtulduğu bu sistemde sermaye kendi varoluşunu yapılandırırken işçi sınıfını da hem bilinç hem de kolektif hareket kabiliyeti olarak parçalara ayırabildi.
Bu parçalanmanın en büyük sonucu iş cinayetleri istatistiklerinde örgütlülük oranının yaklaşık yüzde 3-4 civarında olmasıyla görünmekte. Yani sendikasız çalışmak bir nevi iş başında ölme riskini barındırıyor.
Devletin yasaları her ne kadar sendikal örgütlenmeye karşı değilmiş gibi görünse de sendikalı olduğu için işten çıkarılan işçilere yaklaşımından ve ertelenen grevlerden resmi politikanın ne olduğu açık seçik ortada. Diğer yandan yaşanan her bir iş cinayeti sonrası adaletsizlik, cezasızlık bir kural haline gelerek davalarda asıl sorumlular mahkemeye çıkartılamadığı gibi tali sorumlular kısa süreli hapis cezalarına çarptırılmış, bu cezalar para cezasına çevrilmiş ve 24 aya varacak şekilde taksitlendirilmiştir.
İktidar cephesinin iş cinayetlerinde tavrı sermayeden yana iken Millet İttifakı'nı oluşturan partiler de iş cinayetlerine karşı net bir tavır almaktan oldukça uzak. Henüz bu cepheden de emek süreçlerine dair değil bir düzenleme, tek bir laf bile üretilmemiştir.
İktidarın sözde alternatifi de işçiler, emekçiler için çok parlak bir gelecek sunmamaktadır.

Çözüm için bir umut

Burada görev "Ekonomiden siyasete birçok alanda Cumhur İttifakı'nın yarattığı yıkımı durdurmak, tek adam yönetimini sonlandırmak, *halkın çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmek*, demokratik hak ve özgürlükler temelinde bir değişim ve dönüşümün gerçekleşmesini sağlamak önümüzdeki dönemin acil görevidir" sözleriyle bildirgesini açıklayan Emek ve Özgürlük İttifakı'nın omuzlarındadır.
İttifakın isminde yer alan emek vurgusu, içinde olduğumuz düzenin insan hayatı üzerinden kâr sağlayan tüm mekanizmalarını bertaraf etmek için harekete geçecek en geniş cepheyi oluşturmak ve çalışan kesimler üzerinde geleceğe dair yaşam dolu bir umut ışığı oluşturma yükümlülüğünün adeta bir nişanesidir.
İş cinayetlerini durdurmak için gelir güvenceli bir yaşam elzemdir. Var olan esnek ve güvencesiz çalışma koşulları çalışanlar lehine değiştirilerek iş yerlerinde sendikal örgütlenmeyi engelleyen her tür unsurun ortadan kaldırılması gerekiyor.
Vergi yükü, dolaylı ve dolaysız olarak çalışanların sırtından alınıp serveti kazananların sırtına yüklenmeli, ücretlerin de artırılmasıyla çalışanlara insanca yaşayacakları bir alan açılmalıdır.
Meslek hastalıklarının görünür olması sağlanıp hastalıkları önleyecek girişimler hayata geçirilmelidir.
Ve bunlarla beraber iş cinayetlerinin gerçek sorumlusu olan sermaye sahipleri yargı önüne çıkartılıp gerekli cezaları almaları sağlanmalıdır.
İş cinayetiyle ölmek kimsenin kaderi değildir. Bu cinayetleri var eden sebepler ortadan kaldırılıp iş kanunları çalışanların lehine düzenlenerek birçok hayat kurtarılabilir.
Ve görünen o ki bunu yapma potansiyeli 6'lı masada değil bir tek Emek ve Özgürlük İttifakı'nda bulunmaktadır. Bu potansiyelin harekete geçmesi işçi sınıfı için büyük bir kazanım olacaktır.

POLİTİKA

Artık nur topu gibi bir 'enflasyon vergimiz' var: Enflasyon vergisi

Yüksek enflasyon halkı ezen bir vergiye dönüştü

Yüksek enflasyon karşısında asgari ücret kaçınılmaz olarak yükseltildiğinden, artan nominal ücretlerimiz temmuz ayından itibaren yüzde 15 değil, yüzde 20 ve 27 oranında vergiye tabi olmaya başladı.

Mustafa Durmuş

(...) *1. sayfadan devam*

Bu farklılıklar hala TÜİK tarafından tatmin edici bir biçimde açıklanabilmiş değil. Öte yandan, enflasyon öyle bir düzeye erişti ki, artık onunla ilgili tartışmayı "hatalı hesaplama", "eksik açıklama", "liyakatsızlık" ve "hayat pahalılığı" gibi kavramlara indirgeyerek tartışmak da yeterli değil.
Nitekim gelinen nokta itibarıyla, Avrupa'daki iktisatçıların enflasyonu anlatırken ağırlıklı olarak kullandıkları 'yaşam maliyeti krizi' kavramını kullanmaya başladık. Çünkü Türkiye'de artık, diğer krizlere ilave olarak, toplumun çok büyük bir kesimi açısından çok ciddi boyutta bir yaşam maliyeti krizi yaşanıyor.
Ağırlaşan yaşam maliyeti krizi yetmezmiş gibi, enflasyonun emekçilere verdiği başka zararlar da söz konusu. Örneğin, vergi sistemimiz ağırlıklı olarak değer üzerinden alınan (ad valorem) vergilere dayandığından, enflasyonun her artışında, ödediğimiz KDV ve ÖTV miktarı da artıyor.
Bu da yetmezmiş gibi, yüksek enflasyon karşısında asgari ücret kaçınılmaz olarak yükseltildiğinden, artan nominal ücretlerimiz temmuz ayından itibaren yüzde 15 değil, yüzde 20 ve 27 oranında vergiye tabi olmaya başladı. Bu da Gelir Vergisi tarifesinde yeterli endeksleme yapılmadığı, gelir dilimleri yükseltilmediği için, artan ücretlerin bir kısmının vergi ile geri alınmasına neden oluyor. Bu yazı, yüksek enflasyonun neden olduğu daha farklı bir vergilemeyi anlatıyor: Enflasyon Vergisi.
Nasıl ki iktidarlar mevcut dolaylı vergilerle (KDV, ÖTV gibi) ya da dolaysız vergilerle (Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi gibi), ekonomide yaratılan değerin bir kısmına zora dayalı olarak el koyuyor, böylece de halkın ve özel kesimin harcama gücünü ve refahını azaltıyorsa, yüksek enflasyon da benzer bir biçimde cebimizdekilerin bir miktarını alıyor ve onu bizleri yönetenlere aktarıyor. İlki yasalarla bağlı açık bir transfer, diğeri ise herhangi bir yasası olmayan gizli bir el koyma şeklinde yürüyor. Her ikisinde de olan, ihtiyaçlarını karşılayacak harcamalarını yapamayan emekçi halka oluyor çünkü enflasyon her arttığında bu harcama gücünün giderek artan bir kısmı elinden alınıyor.

Değeri düşen para

Enflasyonun bu özelliğinden ilk kez 1940'lı ve 1950'li yıllarda M. Friedman ve M. J. Bailey adlı, 'Paranın Miktar Teorisi'ni esas alan Monetarist iktisatçılar söz ettiler ve para arzındaki artışların enflasyona neden olduğunu, bunun da ulusal paranın reel değerini düşürdüğünü, böylece bu parayı ellerinde tutan halk açısından bunun adeta bir vergi gibi etki yarattığını ileri sürerek, bu durumu metaforik olarak 'enflasyon vergisi' kavramı ile açıkladılar.
Begg-Fischer ve Dornbusch ise, 1970'li yılların sonlarında, enflasyon vergisinin bir diğer özelliğine dikkat çektiler. Onlara göre, enflasyon devletin nominal borçlarının reel değerini azalttığı için, yüksek enflasyonda devletin reel geliri artar. Yani iktidarlar borçlarının anapara ve faizlerini yüksek enflasyon yüzünden değeri düşen ulusal para ile geri ödediklerinden, reel olarak bir gelir sağlamış gibi olurlar.

Enflasyon vergisi

Enflasyon, ekonomik büyümenin yavaşlaması, istihdamın ve gelirlerin azalmasıyla sonuçlanarak adeta ağır bir dolaylı vergi gibi yoksulları, emekçileri vuruyor.

Türkiye'de 2001 yılında yapılan bir yasal düzenleme ile Merkez Bankası'nın Hazine'ye kısa vadeli avans yolu ile borç para vermesi yasaklandı.
Ancak ülkedeki enflasyon vergisi asıl olarak, izlenen faiz politikasının sonucunda artan döviz kuru ve seçim gibi kaygılarla yaratılan para-kredi genişlemesinin sonucunda patlayan enflasyon ve değersizleşen TL aracılığıyla uygulanıyor.
Lenin, kapitalist sistemi sarsmanın yollarından birinin ulusal para birimini yozlaştırmak, zayıflatmak olduğunu söylemişti. Çünkü ona göre bu yolla, devam eden bir enflasyon sürecinde iktidarlar vatandaşlarının servetinin önemli bir kısmına gizlice, keyfice ve hesap vermeksizin el koyarlar. Bu süreç birçoğunu yoksullaştırırken, bazılarını da zenginleştirir.
Türkiye'de enflasyon vergisinin ortaya çıkması için karşılıksız para basmaya gerek yok, ısrarla sürdürülen yanlış bir faiz politikası ve bunun sonucunda TL'nin satın alma gücünü büyük ölçüde yitirmesi bunu fazlasıyla yerine getiriyor.
Seçimler yaklaştıkça daha da artacak olan popülist nitelikteki kamu harcamaları ve daha da büyüyecek olan bütçe açığının para basımı yoluyla karşılanmasının da gündeme geleceğinin ve böylece ikili bir sıkıştırma altında enflasyon vergisinin daha da etkili olacağının altını çizelim.

"276 milyar TL"

Türkiye'de enflasyon vergisinin boyutlarını görebilmek için bu yılın ilk 6 aylık döneminde yaratılan enflasyon vergisinin tutarına bakabiliriz. Gayri safi yurt içi hâsıla (GSYH) bu yılın ilk yarısında cari fiyatlarla 5,9 trilyon TL oldu. Geçen yıl aynı dönemde bu tutar 3 trilyon TL civarındaydı. Dolayısıyla nominal GSYH bu dönemde 2,9 trilyon TL arttı. Ancak bu yılın ilk 6 aylık dönemi için enflasyon (TÜFE) yüzde 42,3 olarak açıklandı. Dolayısıyla GSYH'deki bu artışın yaklaşık 1,2 trilyon TL'si enflasyondan kaynaklanıyor. Ülkedeki ortalama vergi yükünün yüzde 23 civarında olduğu dikkate alındığında, halktan ve özel kesimden 276 milyar TL civarında bir kaynağın metaforik bir enflasyon vergisi aracılığıyla devlete aktarıldığı söylenebilir. Aynı 6 ayda 1 trilyon TL civarında vergi geliri toplandığına göre, enflasyon aracılığıyla ekonomiden devlete aktarılan kaynağın, vergi gelirlerinin yaklaşık yüzde 28'ine denk düştüğü ileri sürülebilir.

"Enflasyon vergisi"

Enflasyon bir yandan potansiyel yatırımcıların tercihlerinin üretken faaliyetlerden spekülatif kazançlara doğru kaymasına, TL cinsinden birikimi olanların yabancı para birimlerine, altın, borsa ya da gayrimenkule yönelmelerine neden olurken, diğer

yandan da uzun vadede faiz oranlarının artması, ekonomik büyümenin yavaşlaması, istihdamın ve gelirlerin azalmasıyla sonuçlanarak adeta ağır bir dolaylı vergi gibi yoksulları, emekçileri vuruyor.
Bir diğer önemli hususun, enflasyonun gelir bölüşümü üzerinde yarattığı etkiler olduğunun vurgulanması gerekir. Çünkü yüksek enflasyon, sabit gelirliler ve ücret gelirleri reel faiz ile korunmayan emekçiler açısından mevcut adaletsiz gelir bölüşümünü daha da adaletsiz bir hale dönüştürüyor. Yüksek enflasyon, borçlular yani daha az değerli TL ile borçlarını geri ödeyecekler açısından bir avantaj/kâr, bu borcu/krediyi verenler içinse bir dezavantaj/zarar demektir.
Bir başka anlatımla, para yalnızca satın alabileceği mal ya da hizmetler üzerindeki hak taleplerini yansıttığı ölçüde bir değere sahiptir. Bu bağlamda yüksek enflasyon, paranın satın alma gücünü aşındırarak borçluların, aldıkları bu borçları daha az mal ya da hizmetten vazgeçme şeklinde bir fedakârlıkta bulunarak geri ödemelerine olanak tanır. İşlemin diğer tarafındaki kreditörler ya da alacaklılarsa, yüksek enflasyon altında ellerine geçen para ile daha az mal ve hizmet satın alabilirler.

Reel değer düşüyor

Enflasyon vergisinin bir diğer boyutu devlet ve hazine ile ilgilidir. Devlet başta kendisi için çalışanların maaş ve ücretlerini, özel sektörden satın aldığı mal ve hizmetlere ve toplumun çeşitli kesimlerine yaptığı sosyal nitelikli transfer harcamalarına ilişkin ödemeleri, yüksek enflasyon yüzünden değeri düşen ulusal para ile yaptığından, bu kesimlere adeta enflasyon oranında bir kesinti yaparak ödemede bulunur. Bu da bu kesimler açısından bir tür vergileme gibi işlev görür.
Yani iktidar bloku izlemiş olduğu ekonomi politikalarının neden olduğu yüksek enflasyonun bedelini topluma, daha düşük değerde ulusal para ile ödemede bulunarak da ödetiyor, denilebilir.
Ayrıca, Hazine TL cinsinden ciddi düzeyde iç borçlanma yapıyor. Eğer bu borçların ağırlığı sabit faizli ise, Hazine yüksek enflasyondan avantajlı çıkacaktır. Zira Hazine bu borçlarının anapara ve faizlerini, değeri yüksek enflasyon yüzünden düşen TL ile geri ödeyecektir. Bu da aslında devlete borç verenler açısından, onlardan tahsil edilen bir vergi gibi işlev görür. Hazine'nin bu yılın ilk 8 ayında yaptığı borç servisinin tutarı (anapara + faiz) 335,9 milyar TL. İlk 8 aylık TÜFE ise (12 aylık ortalama) yüzde 54,69. Bu da yapılan bu borç servisi ödemelerinin reel değerinin çok daha düşük (152,2 milyar TL), enflasyon yüzünden ortaya çıkan alacaklı zararının ise 183,7 milyar TL olduğunu ortaya koyuyor.
Ancak Hazine'ye borç verenlerden Hazine'ye yapılan bu transferin geçici olduğunu vurgulayalım. Çünkü böyle bir transfer tahvil çıkarıldığı sırada beklenmeyen bir enflasyon altında mümkün olabilirse de bu durum kalıcı olmaz. Borç verenler enflasyonu öngörürler ve bu durumu talep ettikleri faiz oranına yansıtırlar. Bu da faiz oranlarının kaçınılmaz olarak artmasıyla sonuçlanır.
Eğer borç verenler enflasyonla ilgili tam bir öngörüde bulunamazlarsa bu kez borç vermekten kaçınırlar. Bu da Hazine'nin borçlarını yeni borçlarla çevirmesini zorlaştırır ve bu durum daha da ciddileştiğinde Hazine bu borçlarını para basarak kapatmak (monetizasyon) yoluna gidebilir ki bu da bir devletin hiç karşılaşmak istemeyeceği bir durumdur. Aslında, önümüzdeki zorlu seçim süreci, artan bütçe açıklarının para basımı kadar iç borçlanma yoluyla da karşılanmasını kaçınılmaz hale getirebilir. Bu da sözünü ettiğimiz monatizasyonun önünü açar. Böyle süreçlerde, seçim kaybetmek istemeyen iktidarlar vergileri artırarak bütçe açıklarını giderme yoluna gitmezler, aksine ekonomik büyümeyi ve canlığı sürdürebilmek için kamu harcamalarına yüklenirken, vergileri azaltırlar, böylece bütçe açığını büyütürler.
Bir başka deyimle, kendilerini iktidarda kalmaya mahkûm hisseden hükümetler devasa boyutlara erişen bütçe açıklarını, son tahlilde, karşılıksız para basarak ve/veya daha fazla borçlanarak kapatma yoluna giderler ve bunun faturasını da kendi iktidarlarında ya da yeni bir iktidar altında etkisini sürdürecek olan enflasyon vergisi ile topluma yıllar boyunca ödetirler.

Sonuç olarak

Türkiye'de yüksek enflasyon, tıpkı ÖTV, KDV ve Gelir Vergisi gibi, emekçilerden alınan çok ağır bir vergiye dönüştü. Öyle ki halkın elindeki TL'nin satın alma gücü azaldıkça kendini gösteren 'enflasyon vergisi' halkın refahını daha da düşürüyor, halkı daha da yoksullaştırıyor. Yani yüksek enflasyon tıpkı adaletsiz bir vergi gibi işlev görüyor ve toplumsal zararın yükünü emekçilerin omuzlarına yıkıyor. Ayrıca böyle bir yüksek enflasyon altında iktidar/Hazine, TL cinsinden borçlarının reel değerini düşürerek kendisine bir avantaj sağlarken, kendisini fonlayanların refahını azaltıyor.
Özetle, iktidar her yıl bütçe mekanizması aracılığıyla kullandığı trilyonlarca TL'lik vergi geliri biçimindeki kamu kaynağına ilave olarak, enflasyon vergisi ile toplumdan kendisine doğru milyarlarca liralık kaynak aktarıyor.
Öte yandan böyle bir verginin ağır bir toplumsal maliyeti de söz konusu. Öncelikle yüksek enflasyon ulusal parayı değersizleştirerek toplumun ekonomik temelini sarsıyor. Çünkü bu yolla yurttaşların varlıklarının önemli bir kısmına dolaylı olarak da olsa el konuluyor. Keza, bu süreç toplumun büyük bir kısmını yoksullaştırdığı gibi, gelecekteki iktidarların borçlanma kabiliyetini de baltalıyor.
Ayrıca, yüksek enflasyon, toplanan diğer vergilerin reel değeri enflasyon oranında düştüğünden, özellikle de vergilerin gecikmeli toplandığı bizim gibi ülkelerde bu durum kamu maliyesinde dengesizliğe, bütçe açıklarına neden oluyor. Keza hükümetler daha değersiz TL ile kamusal hizmet harcamasını fonlamak durumunda kaldığından kamu harcamaları fiktif olarak şişiyor.
Son olarak, bütçe hakkına saygı duyulan demokratik toplumlarda, vergiler toplumda şeffaf bir biçimde ve demokratik yollarla tartışılarak uygulanırlar. Oysa enflasyon vergisi doğası gereği antidemokratiktir.
Özellikle de yasal vergi gelirlerinin bile nasıl ve nerelere harcandığının hesabının yeterince sorulamadığı otoriter yönetimler altındaki ülkelerde, enflasyon vergisi böyle yönetimlerin halkın varlıklarına keyfice el koymasını sağlayan adaletsiz bir vergiye dönüşür.

DÜNYA

Kapitalizmin krizi derinleştikçe ekonomik, siyasi ve askeri gelişmeler de hız kazanıyor.

Transkarpatya'dan Donbass'a: Ukrayna'da neler oluyor?

Önümüz kış ve şimdiden yapılan siyasi açıklamalar ve hamleler sahayı ısıtmaya başladı. Özellikle Rusya'nın seferberlik ilanı ve sonrasında cephelerde savunmaya çekilmesi ise en azından kış aylarının sonrasında yeni bir kara harekatının sinyalleri.

Berk Deniz

Rusya ile Ukrayna (ve "müttefiki" NATO) arasındaki "fiili" savaş neredeyse 8. ayını dolduracak. 24 Şubat günü sabahın ilk ışıklarından itibaren hem Rusya'da hem de Batı'da gerçekleşen siyasi ve ekonomik gelişmelerin fitili ateşlendi. Ukrayna o günden itibaren Rusya ile NATO'nun hesaplaşma sahasında döndü. Ukrayna'nın altyapısı çöktü, çok sayıda insan Polonya'ya ve Rusya'ya göç etti, birçok kişi hayatını kaybetti. Son olarak ise Herson, Donetsk, Luhansk ve Zaporijya oblastlarını Rusya tek taraflı ilhak etti.

İlhak hamlesi ve Novorossiya

24 Şubat gününden itibaren hem askeri anlamda hem de siyasi olarak çok hızlı gelişmeler gerçekleşti. Fakat yaz ayından itibaren askeri anlamda cephelerin statikleşmesi nedeniyle savaşın siyasi ayağı daha ön plana çıkmaya başladı. Rusya'nın Herson, Donetsk, Luhansk ve Zaporijya oblastlarını ilhak etmesi ardından ise Kuzey Akım boru hatlarına "sabotaj" düzenlenmesi, Rusya'daki seferberlik ilanı, Kerç Köprüsüne saldırı ve Rusya'nın "olağandışı" cevabı ile doğrudan cephelerde yaşananlardan çok Rusya ve Batı'nın karşılıklı hamleleri savaşa yön vermeye başladı. İlhak kararı aslında yeni bir durum değil, özellikle Donetsk ve Luhansk için 2022 savaşından önce de Rusya'ya katılmaya yönelik referandum girişimleri gerçekleşti. Fakat bu dönem için Herson ve Zaporijya oblastlarını eklemesi sürpriz olmasa da yeni bir karar. Bu oblastların –Zaporijya oblastının yönetim merkezi hariç- büyük bir bölümü şu an itibariyle Rusya ve müttefik güçlerin kontrolünde. Burada en önemli gelişme ise kuşkusuz Putin'in referandumların onaylandığı gün yaptığı açıklamalar ve seferberlik duyurusu. Putin'in konuşmasının bazı kısımları ise Rusya'nın gelecekte dünyada nasıl hamleler yapacağının sinyali niteliğinde.

Öncelikle Putin konuşmasında doğrudan "Batı" ile savaştığını ima ederek tek kutuplu bir dünya düzenine karşı olduğunu ısrarla söylüyor. Kendisini Batı'ya karşı olan devletlerin "siyasi bir lideri" gibi konumlandırıyor. Israrla ilhak edilen 4 oblasttan ne olursa olsun taviz verilmeyeceğini belirtmesi hem Ukrayna hem de Batı için şimdiden öne sürülen bir kırmızı çizgi niteliğinde. Fakat Putin'in sadece bu 4 oblastta durmayacağını, en azından –yakın veya uzak- gelecekte Odessa, Dnipro, Harkov ve Mikolayev bölgelerini de ilhak edebileceğinin sinyallerini verdi.

Rusya'nın savaşın sonundaki nihai hedefi, NATO üyesi olmamasına rağmen, özellikle askeri anlamda NATO standartlarına erişmiş olan Ukrayna'nın Karadeniz ile olan bağlantısını kesmek -ki bunu Odessa ve Mikolayev oblastlarını ele geçirerek yapacak– ve Doğu Ukrayna'nın zengin sanayi havzalarını "kapmak". Bu sayede Ukrayna'nın ekonomisini Doğu Avrupa standartlarına getirerek yarım yamalak bir ülke bırakmayı hedefliyor. Batı Ukrayna ise Doğu'nun tam aksine görece ekonominin oldukça zayıf olduğu yerler. Unutmamak lazım ki savaştan önce gelir olarak en yüksek olan oblastların ikisi olan Zaporijya ve Donetsk'i Rusya ilhak etti.

Rusya'nın yeni hamleleri

İlhak kararı ve kısmı seferberlikten sonra ise Ukrayna muhtemelen Batı istihbarat desteği ile Kerç Köprüsü'ne bombalı araç saldırısı düzenledi. Olayda 3 sivil hayatını kaybetti ve Rusya'nın savaşın başından beri kırmızı çizgi olarak anlamlandırdığı köprünün vurulması Rusya'nın tutumunda en azından şimdilik bir değişiklik yarattı. Karşı hamle olarak Ukrayna'nın elektrik tesislerini, santrallerini vurmaya başlayan Rusya özellikle Batı ülkelerinden gelen silahların depolandığı Lviv gibi şehirlere yoğun bir bombardıman başlattı. Rusya, "kırmızı çizgilerin" aşılmasından ötürü "kardeş halk" yaklaşımından vazgeçmiş gibi duruyor. Önümüz kış ve şimdiden yapılan siyasi açıklamalar ve hamleler sahayı ısıtmaya başladı. Özellikle Rusya'nın seferberlik ilanı ve sonrasında cephelerde savunmaya çekilmesi ise en azından kış aylarının sonrasında yeni bir kara harekâtının sinyalleri. Varsın aylar, yıllar geçsin. Zamanın maalesef bölge halkına getirebileceği savaş dışında bir şey kalmamış gibi gözüküyor.

Sağ popülizm tekrar "yükselirken"

Kapitalizmin kriziyle doğrudan bağlantılı olarak gelişen enerji, gıda krizi ve artan savaş ortamları işçileri, emekçileri ve yoksulları taleplerini dile getirmekle kalmayıp gerçekleştirecek siyasi öznelere doğru yönelmesine neden oluyor. Sosyalist hareketlerin "şimdilik" bu yönelime cevap olamaması faşizan özneleri iktidara gelmesini sağlıyor.

C. Malatya

Geçtiğimiz aylarda Fransa, İtalya ve Brezilya'da gerçekleşen seçimler, faşist söylemlere sahip partilerin ve adayların "zaferleri" ya da başarılarıyla sonuçlandı. Rusya'nın Ukrayna'yı işgali, Tayvan'daki ABD-Çin geriliminin üzerine gelen bu gelişmeler, dünya halklarının "kaygılanmasına" yol açmış durumda.

Macron, Le Pen ve "sol"

Fransa'da son iki cumhurbaşkanlığı seçiminde ikinci tura kalan "aşırı sağcı" Marine Le Pen'in partisi, haziran ayındaki meclis seçimlerinde tarihi rekorunu kırarak 89 koltuk kazanarak üçüncü parti oldu. Babasından bu yana gelen geleneği sürdüren, hatta babasını yeterince "sert" olmamakla suçlayıp ihraç eden Le Pen'in aldığı bu başarı oldukça "kritik". Kritik olmasının nedeni ise 577 sandalyeli mecliste devlet başkanı Macron'un çoğunluğu sağlayamamış olmaması. Böylece Le Pen, kimi tavizler karşısında istediği yasalara geçirmesi konusunda Macron'un ihtiyaç duyduğu desteği sağlayabilir. Nitekim neo-liberalizmin yılmaz savunucusu, Fransız emperyalizmini eski günlerine döndürmek için dünyadaki savaş alanlarına hızla müdahil olan Macron için Le Pen'den destek almanın hiç "ayıbı olmaz". Fakat bu "işbirliğinin" gerçekleşmesinin önünde Fransız solu önemli bir engel olabilir.
Bir süre sarı yeleklilere bıraktıkları mücadele bayrağını devralan Fransız işçi sınıfı, kısır tartışmalar içinde debelenen Fransız soluna hem sokakta hem de seçimde gerekli balans ayarını yaptı. Hazirandaki meclis seçimlerinde birleşik cephe (NUPES) oluşturan ve ikinci olan Fransız solu, Macron ve Le Pen'in (esasında Fransız sermayesinin) planlarını suya düşürebilecek kapasiteye sahip.

Meloni, Bolsonaro ve "rehavet"

25 Eylül'de gerçekleşen İtalya Genel Seçimleri'nde Mussolini hayranlığını ve faşist söylemlerini gizlemeyen Giorgia Meloni'nin İtalya'nın Kardeşleri partisi birinci oldu. İkinci Dünya Savaşı'nın ardından ilk defa faşizan bir oluşumun bu kadar oy alıp birinci olması oldukça"kritik". Uzun bir süredir (düzen içi sol partilerin de destekledikleri) teknokrat kabinelerle yönetilmeye çalışan İtalya'da halkın bu duruma tepkisini faşizan bir yapıyı destekleyerek göstermesi, 1920'lerin başında benzer bir kriz dönemde başta işçilere ve göçmenlere olmak üzere, ciddi bir saldırı dalgasının başlatılacağı öngörülebilir.

durumunda Mussolini'yi "seçmesiyle" benzerlik taşıyor. İtalya sermayesinin uzun zamandır yaşadığı krizle halkın bu "seçimi" birleşince, önümüzdeki Diğer yandan halkın önemli bir kısmının protestosunu da gösteren bir şekilde seçimlere katılımın yüzde 63'lerde kaldı. Melioni'ye oy verilmesinin de olduğu gibi sandığa gidilmemesi de teknokrat hükümetlere karşı bir önemli tepki olarak duruyor. Bu tepkinin hedefinden birinin de dağınık durumda olan İtalya solu olduğu görülüyor. Fakat irili ufaklı şekilde boy veren işçi direnişleri Fransa'da olduğu gibi İtalya'da da sosyalist sola bir hiza verebilir.
Brezilya'daki devlet başkanlığı seçimlerinin ilk turunda Lula'nın kazanamaması ve faşist söylemlere sahip Bolsonaro'nun yüzde 43 gibi ciddi bir oy alması Fransa ve İtalya'daki gelişmeler kadar "kaygı" üretmiş durumda. Kadın ve LGBTİ düşmanlığından yerli halklar ve solcu düşmanlığına, Trump destekçiliğinden Amazon ormanlarının sermaye tarafından yağmalanmasına kadar "halk düşmanlığı" niteliğini taşıyacak sıfatları üzerine alan Bolsonaro'ya verilen bu desteğin arkasında Brezilya ordusu ve sermayesinin payı büyük. Seçimlerden önce ordunun çeşitli bölümlerinin Bolsonaro'ya destek minvalinde yaptıkları askeri gösteriler, aynı zamanda Lula seçildiği takdirde "darbe" seçeneğinin de masada olduğunu gösteriyor. Diğer yandan Bolsonaro'nun partisinin meclis seçimlerinden birinci çıkması da "darbe" ihtimalini gerçek kılma ve daha şimdiden ikinci turda "hile yapıldığı" söylentisiyle seçimleri boşa düşürme konusunda cesaret veriyor.
Anketlerde önemli bir farkla önde gösterilen Lula, her ne kadar yüzde 47 ile seçimden birinci çıksa da inisiyatif rakibine kaptırmış durumda. Lula her ne kadar yoksul halktan ciddi bir oy alsa da, anketlerin getirdiği rehavetten (ve "siyasi tercihten") kaynaklı halkın örgütlenmesi ve örgütlü bir biçimde mücadele verilmesinden imtina etmesinden dolayı ikinci tura endişeyle bakmakta. Bu durum Lula kadar dünya soluna da önemli bir ders sunuyor. Kapitalizmin kriziyle doğrudan bağlantılı olarak gelişen enerji, gıda krizi ve artan savaş ortamları işçileri, emekçileri ve yoksulları taleplerini dile getirmekle kalmayıp gerçekleştirecek siyasi öznelere doğru yönelmesine neden oluyor. Sosyalist hareketlerin "şimdilik" bu yönelime cevap olamaması faşizan öznelerin iktidara gelmesine neden oluyor.
Fakat faşizan güçlerin geçtiğimiz yüzyılın ikinci çeyreğinde olduğu gibi etkin bir iktidar gücü olmayı başaramaması, sosyalist solun kendisini toparlaması için fırsat sunuyor. Bu fırsatı değerlendirmenin yolunun nasıl olacağını da dünyanın dört bir yanında mücadeleyi yükselten işçiler, emekçiler, kadınlar ve gençler açıkça gösteriyorlar.

GENÇLİK & LGBTİ+

Derinleşen ekonomik kriz etkisiyle geçinemeyen öğrenciler "Geçimsizler" hareketinde buluşuyor.

Geçinemeyen öğrenciler birleşiyor!

Bu yoksulluğa alışmayacağız! Yalnız değiliz, geçinemeyen öğrenciler milyonlar. Kampüslerde, yurtlarda, semtlerde, işyerlerinde birleşme vakti!

Güney Mengen

Geçinemeyen, barınamayan, beslenemeyen öğrencilerin sayısı da sorunu da her geçen gün artıyor. Öfkeliyiz!
Barınma, beslenme, ulaşım gibi temel ihtiyaçlarımızı karşılamak için bile olağanüstü bir çaba harcıyoruz. Okurken oldukça kötü koşullarda, düşük ücretlerle, esnek ve güvencesiz bir şekilde çalışmak zorunda kalıyoruz. Yemeğimizden, giyimimizden, sosyal yaşamımızdan sürekli kısıyoruz.
Kaldığımız evler de yurtlar da özel alanımızın olmadığı birer hücreye dönüşüyor. Üç öğün yemek yemek, arada bir sinemaya, tiyatroya gitmek uzak bir hayal artık. Ders kitaplarımızı, eğitim materyallerimizi dahi karşılayamıyoruz. Daha fazla çalışmamıza rağmen daha kötü koşullarda yaşıyor ve daha fazla borçlanıyoruz.
Okumak için almak zorunda kaldığımız krediler mezun olduğumuzda hayata koca bir yük ile başlamamıza neden oluyor.
Sadece nefes almak değil gençliğimizi doya doya yaşamak istiyoruz. Yani hakkımız olanı istiyoruz.

Kiralar, faturalar okumaya engel

Bu sene geçim sıkıntıları nedeniyle 105 bin 772 öğrenci üniversiteye yerleşmesine rağmen kayıt yaptırmadı. Binlerce üniversiteli ise hâlihazırda okuduğu üniversiteyi bırakmak zorunda kaldı.
Bunun nedenleri saymakla bitmiyor. Kiralık konut fiyatlarındaki artış özellikle öğrencilerin yoğun yaşadığı semtlerde yüzde 155'e kadar çıkmış durumda.
8 milyon üniversite öğrencisi olmasına rağmen KYK yurtlarının kapasitesi 800 bin. Kaldı ki bu yurtların kapasitelerinin odalarımızdan çalışma masalarımız alınarak, kıyafet dolaplarımız koridorlara taşınarak, tavana kadar ranzalar yerleştirilerek nasıl artırıldığını biliyoruz.
Yurt sayılarının ve kapasitelerinin yetersiz olduğu ortadayken Kredi Yurtlar Kurumu'na bağlı yurtlara yerleştirilmeyen öğrencilere her ay karşılıksız barınma desteği verilmesi teklifi TBMM'de reddedildi.
Ayrıca barınma sorunundan dolayı birçok genç yaşadığı şehirdeki üniversiteleri tercih etmek zorunda kalıyor.

Boğazdan tasarruf edilemez!

Son bir yılda gıda enflasyonu yüzde 94'ün üzerine çıktı, çıkmaya da devam ediyor. Üniversite yemekhanelerimize yüzde 100'ün üzerinde zam yapıldı. Yemeklerin içinden çıkan garip maddeler, böceklerin dışında yurtlarda yaşanan yemek zehirlenmeleri son zamanlarda oldukça arttı. Yurt yemekhanelerimizde yemek desteğinin artırıldığı açıklandı ancak yemekhanelerde oldukça niteliksiz sabit menülere geçildi.
Bir poğaça, birkaç zeytinden oluşan sabit menülerin besin değeri bir gencin bir öğünü için yeterli mi, bu hangi gıda mühendisi tarafından neye göre belirlendi bilmiyoruz.
Sabit menü uygulamaları aynı zamanda vegan ve vejetaryen öğrencilerin yemek hakkının gaspı anlamına geliyor. Bu durumda yemek desteğine yapılan artışın nereye ve nasıl gittiğini gerçekten merak ediyoruz.

Borçlar ödenemiyor

KYK burs ve kredileri barınma, beslenme gibi temel ihtiyaçlarımızın yalnızca birini karşılamaya dahi yetmiyor. Başvuru yapanlara oranla KYK bursu verilen öğrencilerin sayısı oldukça az. Var olan kredi sistemi ile henüz öğrenciyken borçlandırılıyoruz. Yüzde 40'ı bulan genç işsizlik ve bu yoksulluk koşullarında bu borçları ödememizi bekliyorlar. Eylül ayında gelen elektrik ve doğalgaz zamları ile son bir yılda enerjiye gelen zam yüzde 180'e yükseldi.
Üstelik yükselmeye devam ediyor. Bu koşullarda öğrencilerin evde ısınması, bu faturaları ödemesi de mümkün değil.
Kira fiyatları kadar fatura ödemek istemiyoruz.

Şimdi birleşme vakti!

Bizim porsiyonlarımız küçülürken, yaşam alanlarımız daralırken, borçlarımız birikirken zenginler servetlerine servet kattıklarını açıklıyor. Ortada bir kriz var ve bunun faturasını biz gençliğimizle, geleceğimizle ödüyoruz.
Buna nasıl dayanalım?
Neden katlanalım?
Bu yoksulluğa alışmayacağız!
Yalnız değiliz, geçinemeyen öğrenciler milyonlar.
Kampüslerde, yurtlarda, semtlerde, işyerlerinde birleşme vakti!
Yüksek kiralar, niteliksiz yurt ve yemekhane koşulları, ulaşım zamları, faturalar, eğitim giderleri, borçlar ve daha fazlası; artık yeter!
Geçinemeyen öğrencilerin birlik, dayanışma ve mücadele ağı "Geçimsizler" yola çıkıyor!

LGBTİ+ hareketi direniyor, örgütleniyor, güçleniyor

Bu nedenle LGBTİ+ hareketi üçüncü bir seçenek olarak inşa ettiğimiz Emek ve Özgürlük ittifakının temel öznelerinden birisi haline gelmiştir.

Sabriye Akkul

Dünyada 2000'li yılların başından bu yana LGBTİ+ hareketinin kamusal alana çıktığını, kamusal alanda meşru hatta sahip olmaya başladığını görüyoruz.
Türkiye'de LGBTİ+'ların aktif biçimde siyasetin içerisinde var olma mücadelesini 90'lı yıllara ve çeşitli hak arayışlarına bağlasak da hareket kendisini sokakla buluşturma gücünü ancak 2000'lerin başında bulabildiğini, siyasetin içerisindeki edilgen bir konumunu terk etmeye başladığını söyleyebiliriz.
2000'lerin başından bu yana Türkiye atmosferinde öz örgütlerini kuran, kendi söylemlerini üreten bir LGBTİ+ hareketi görmekteyiz. Tartışmasız ki Gezi Direnişi; hareketin sokakla kurduğu ilişki, kitleler ile kurduğu ilişki açısından ayrı bir önem taşımaktadır.
Gezi ile birlikte LGBTİ+ hareketi de ayrı bir kimlik ve ivme kazanmıştır. Kendini devlet baskısına, nefret politikalarına karşı gizlenmek zorunda hisseden bir LGBTİ+ olgusundan artık söz edemeyiz.

Baskı varsa mücadele de var

Türkiye'de 2013 yılından itibaren, kendini antikapitalist dinamiklere yaslayan, kamusal alanda görünür olan, toplumsal muhalefetin önemli bir öznesi haline gelen, inişli çıkışlı da olsa günden güne büyüyen bir LGBTİ+ hareketi var.
Boğaziçi Direnişi, İstanbul Sözleşmesi eylemleri ile hayatın her alanında varoluşundan kaynaklı yaşadığı sorunları, haklarını sokakta savunan, tüm baskı ve tehditlere rağmen onur ayı ile birlikte kendini sokak ile buluşturan, çıkışı direniş ve örgütlülükte arayan bir hareketi görüyoruz.
Nasıl LGBTİ+ hareketinin günümüzdeki konumunu tesadüflere ya da şahsi olgulara bağlamak mümkün değilse 18 Eylül tarihinde "Büyük Aile Buluşması" adı altında gerçekleşen nefret yürüyüşünü de sağ gruplar içerisinde popülerleşmiş bir iki isme bağlamanın gerçeklik dışı olduğunu ortaya koymak gerekir.
Bugün Süleyman Soylu'nun belli aralıklarla LGBTİ+'lara yönelik nefret söyleminde bulunması, Sanayi Bakanı Mustafa Varank'ın LGBTİ+'lardan propaganda yoluyla yayılan bir tehdit gibi bahsetmesi şahsi bir cahilliğin ürünü değildir.

Tüm bu politikalar; AKP-MHP iktidar koalisyonunun, faşizmin inşa sürecinde atması gereken; senelerdir süregelen muhafazakârlaşma politikalarını güçlendiren adımlar.
İktidar konumunu korumak, var olan heteroseksist patriyarkal kapitalizmin hegemonyasını sürdürmek, yönetemediği kriz koşullarında kendisine düşman karşı odaklar yaratmak amacıyla LGBTİ+'lara dönük sistematik biçimde "ayrıştırma" politikası uyguluyor.

LGBTİ+ların seçeneği belli

Seçim gündemi her geçen gün hayatımızda daha fazla yer edinirken güncel siyaset, LGBTİ+'ların kamusal alandaki varlığını da tartışmaya açıyor. Bununla birlikte ana akım medyada kendisini AKP-MHP iktidarını gönderecek, ülkeye demokrasi getirecek irade gibi parlatan altılı masa üyeleri, LGBTİ+'ların kamusal alandan tasfiyesine sessiz kalıyor, zaman zaman iktidara güç veriyor. Kılıçdaroğlu'nun başörtüsü çıkışı ve sonrasında Tayyip Erdoğan tarafından gündeme getirilen "aile yasası" gözler önüne sermektedir ki altılı masa LGBTİ+'ların eşit yurttaşlık talebini hiçe sayarak siyaset üretmektedir.
Nefret cinayetlerinin arttığı, İstanbul, İzmir gibi kentle translaların kolluk desteği ile kent dışına itilmeye çalışıldığı, LGBTİ+'lara yönelik nefret suçunun RTÜK onaylı reklamlarla duyurulduğu bu dönemde LGBTİ+'ların talepleri açıktır. LGBTİ+ hareketi, Türkiye'de 90'lı yıllardan bu yana attığı hamlelerle kendisini bir "seçim vaadi" olmaktan çıkarmıştır. Bu nedenle LGBTİ+ hareketi üçüncü bir seçenek olarak inşa ettiğimiz Emek ve Özgürlük İttifakı'nın temel öznelerinden birisi haline gelmiştir.

EKOLOJİ & SANAT

Yaklaşan COP27 İklim Zirvesi, gezegenin karşı karşıya olduğu ekolojik yıkıma çözüm üretebilecek bir yaklaşım barındırmıyor.

COP27 yaklaşırken ihtimaller ve ihtiyaçlar

Mevcut üretim biçiminin doğaya etkilerini sınırlayacak ve onu dönüştürecek bir iklim hareketi olmaksızın geleceğimiz savaşların, salgınların ve felaketlerin çağı haline gelecek.

Beyda Ceylan

Gündelik hayatın önemli konularından biri iklim değişikliği. Bu değişimlerden kaynaklanacak potansiyel hastalıklar karşısında bireyin sağlıklı kalma çabası oldukça kritik. Derinleşen ekonomik krize bağlı olarak gıda fiyatlarının yükselmesi ve bununla birlikte satın alabildiğimiz gıdaların son derece sağlıksız koşullarda üretilmesi ve besin değerleri bakımından gittikçe niteliksizleşmesi ise bizi gittikçe zayıf bir bağışıklık sistemine mahkûm etmekte.
Ekosistem kendisini oluşturan bütün bileşenlerle birlikte bir denge halinde ve bu dengeyi dikkate almayan mevcut kapitalist sistemin neden olduğu talan, yağma ve sömürü, dengelerin bozulduğunu gösteren "aşırı iklim olayları" alarm zillerinin çalmasına neden oluyor. Ve bu aşırı olaylardan en büyük zararı görenler ise tüm bu yıkımın gerçekleşmesinde neredeyse hiçbir payı olmayan emekçiler ve ezilen halklar oluyor.

Suçlu kim?

Kültür endüstrisi ve reklamlarla sürekli yapay ihtiyaçlar yaratan ve insanları bir tüketim fetişizmine sürükleyen sistem, bu tüketimi karşılayacak metaları üretecek olan sanayisi için çok büyük miktarlarda enerjiye ihtiyaç duymakta. Bunu da tabii ki okyanusların altını oymayı dahi çekinmeyerek fosil kaynakları doğadan çekerek karşılıyor. Böylece bu miktarda fosil yakıtın kullanımından açığa çıkan karbon, atmosferde birikiyor ve sera etkisi yaratarak küresel ısınmaya ve böylece, aşırı hava olaylarına ve temelinde iklim krizine neden oluyor. Doğayı sınırsız bir sömürü alanı olarak gören, toplumsal ihtiyaçları değil, sermayenin sınırsız kâr hırsını esas alan kapitalist üretim biçimi, tüm dünyayı ve canlılığı kendisiyle birlikte küresel bir yok oluşa sürüklemekte.

"Yeşil düzen"

24 Eylül'de Türkiye'nin farklı illerinde gerçekleşen Küresel İklim Grevi, daha önceki senelere kıyasla çok daha az kişinin katıldığı ve yalnızca basın açıklamalarının okunduğu, bir yürüyüşün gerçekleşmediği biçimlerde düzenlendi.
"Tek kullanımlık plastikler azaltılsın", "Duş almasanız da olur" gibi bireysel tercihlere odaklanan veya egemenlerin "yeşil düzen" adı altında aslında mevcut sömürü düzeninin sürdürülebilirliğini garantilemek için ortaya attığı yenilenebilir enerji kaynaklarına geçiş sayesinde dünyanın kurtulabileceğini varsayan, sorumluluğu tek tek bireylere yükleyen ve bu yıkımın sorumlusu tüm insanlıkmış gibi gösteren bir iklim hareketi, ne yazık ki sistem tarafından içerilmeye mahkûm.
Mevcut üretim biçiminin doğaya etkilerini sınırlayacak, diğer toplumsal hareketlerle ortaklaşan, bütünlüklü, yatay ve demokratik kitlesel örgütlenme biçimlerine sahip, kendi politika taktik ve stratejilerini oluşturan antikapitalist bir iklim hareketinin aciliyeti günümüzün gerçekliği.

COP27 hakkında

Bu yıl Kasım ayında Mısır'da yapılması planlanan COP27 İklim Zirvesi doğa talanının/kirliliğinin en büyük faillerinden biri olan Coca Cola'nın sponsorluğunda gerçekleşecek. Ayrıca zirveye, iklim krizinden en çok etkilenen ülkelerden biri olan Afrika'dan katılmak isteyen aktivistlere akreditasyon almaları yolunda türlü zorluklar çıkartılması ve bu zirvenin bizzat darbeci Sisi hükümetinin devletinde düzenlenecek olması da egemenlerden iklim adaleti beklenemeyeceğini, bu adaletin yalnızca halkın kendisinin örgütlü mücadelesiyle sağlanabileceğini gösteriyor. Tüm bu gelişmelere karşı, sermaye güçlerinden çözüm beklemeyen dünya halkları dünyanın pek çok noktasında alternatif iklim buluşmalarında mücadele ortaklığı temelinde yan yana gelmeye devam ediyor.

Ekoloji hareketi ve ittifak

Ekolojik, eşitlikçi bir toplumu adım adım çeşitli kazanımlar ile kurucu bir iradeyle şekillendirmeye ihtiyacımız var. Peki kimlerle birlikte kuracağız bu toplumu?

Utku Şahin

Ekolojik yıkım süreci bakımından dünya halkları oldukça hızlı bir süreç yaşıyor. Başta iklim krizi olmak üzere yıkım sürecinin çoğu parçası tahmin edilenden daha güçlü şekilde kendisini gösteriyor. Bilim insanları ve ekolojistlerin uzun yıllardır yaptığı uyarılara rağmen bu vaziyette olmamızın temel sorumlusu elbette gelişim ve varoluş yasaları itibariyle hep daha fazla kaynağa ihtiyaç duyan sermaye düzeni ile ilgili.
Türkiye'de doğal kaynakların yağmasına bağlı gelişen ekonomik model beton ve asfalt kaplı kentler, tarım ve orman arazilerinin tahrip edildiği kırsal alanlar ile bizleri karşı karşıya bıraktı. Elbette bu bütünlüklü saldırıya karşı oldukça önemli mücadele pratikleri ve örgütsel yan yana gelişler oldu.
Bugüne kadar yerel veya genel düzeyde yürütülen doğa mücadeleleri çeşitli zorluklar ile karşı karşıya kaldı. Toplumsal mücadele dinamiklerinin doğa/yaşam mücadelesi ile yan yana geldiği çok sayıda yerde kazanım elde edilirken, bu koşulların sağlanamadığı, yerel mücadelenin ulusal ve enternasyonal çapta sesinin duyurulamadığı

çok yerde yenilgi ile karşı karşıya kaldık.

Kurucu irade

Peki, sermayenin ülkenin her karış toprağına farklı biçimlerde yaptığı saldırıya karşı tek tek proje odaklı savunma pozisyonunda kalmak yeterli mi?
Ekolojik, eşitlikçi bir toplumu adım adım çeşitli kazanımlar ile kurucu bir iradeyle şekillendirmeye ihtiyacımız var. Peki kimlerle birlikte kuracağız bu toplumu?
Temel çelişkiler her geçen gün keskinleşiyor. Bir avuç zengin olan azınlık kitle toplumun üzerine adeta çökmeye çalışıyor. Kıyılara otel, ormanlara maden, nehirlere baraj kuruyorlar. Devletin tüm aygıtları ile birlikte hukuki ve fiziksel şiddet araçlarını da kullanarak hız kazanıyorlar. Geldiğimiz noktada halkçı bir seçeneği inşa edebilecek olan toplumsal mücadele güçleri bu hız kazanan yıkıma karşı yan yana gelme eğilimini büyütüyor.
Toplumu kılcal damarlarına kadar çürütmeye çalışan iktidar güçlerine karşı koyabilmek için bu eğilimin yan yana nefes alabileceği güç alanlarına ihtiyaç var. Emek ve Özgürlük İttifakı bu güç alanını yaratma potansiyeline sahip. Programında yer alan "Doğanın, çevrenin ve kültürel varlıkların korunması" üst başlığında ortaya koyulan kısa deklarasyon metni ekoloji hareketi için oldukça önemli bir yerde duruyor. Şimdi halkçı seçeneği yaratacak olan bu ittifaka katılma, omuz verme vakti. İttifakın ekoloji politikasına ve pratiğine güç vermeli, aynı zamanda oluşan güç alanı ile ekolojik topluma giden yolun adımlarını atmalıyız.

İktidar sanat emekçilerine savaş açtı

Bir rejim dönüşümü çabası toplumun her kesimini etkisi altına alıyor şüphesiz, bu dönüşümün müzisyenler ve sanat emekçilerindeki yansıması baskı, işsizlik, itibarsızlaştırma ve tüm emekçilerle birlikte yaşam tarzına müdahale biçiminde oluyor.

TÖP Kültür Sanat Meclisi

Müzisyen Onur Şener ekmeğini kazandığı yerde vahşi bir cinayetle öldürüldü. Kimileri istek şarkı tartışmaları zemininde, kimileriyse zanlıların meslekleri/konumları zemininde tartıştı konuyu. Oysa sanat emeğine, özelde de müzik emeğine ve bu emeği veren emekçilere yapılan saldırılar uzun süredir artarak ilerliyor. Bu olaydan kısa bir süre sonra da Hatay'da sokak müziği yapan Yusuf Karagündüz de yine benzer bir olayda arkadaşlarıyla birlikte saldırıya uğradı, feci şekilde yaralandı.

Siyasal ortamdan bağımsız değil

Bu olanlar siyasal ortamdan bağımsız değil. AKP-MHP iktidarı uzun süredir müzik emekçilerini yoksullaştırıyor, itibarsızlaştırıyor ve ölüme terk ediyor. Bunu pandemi dönemindeki tutarsız pandemi önlemlerinde gördük. Açıkça belli bir yaşam tarzına saldırı için fırsat kollayan iktidar, pandemiyi fırsat bilerek neredeyse sadece müzik emekçilerinin var olabileceği nerdeyse tüm alanları kısıtladı.
İntihar, açlık ve psikolojik tahribat ile yüz yüze kalan binlerce kişi için, iktidar göstermelik işler yaparak ölüme seyirci kaldı. Üstelik yıldan yıla, canavarca hislerle hareket eden ve cezasızlık politikalarıyla cesaretlendirilmiş bir güruh yarattı.
Ama öte tarafta da müzik emekçilerinin kendi iç dayanışması yaşattı. Bu itibarsızlaştırmayı konser ve festival yasaklarında gördük, görmeye devam ediyoruz.
Adı sanı duyulmayan atanmışların, iktidarın gücünü ardına alarak yüz binlerce insanın katılacağı etkinlikleri yasaklamasıyla, iktidar artık açıkça müzik emekçilerine karşı savaş açtı. Bir rejim dönüşümü çabası toplumun her kesimini etkisi altına alıyor şüphesiz, bu dönüşümün müzisyenler ve sanat emekçilerindeki yansıması baskı, işsizlik, itibarsızlaştırma ve tüm emekçilerle birlikte yaşam tarzına müdahale biçiminde oluyor.

Sömürü ve mafya düzeni

İşte iktidarın bu itibarsızlaştırma operasyonundan güç alanlar, müzik emekçilerine şiddet uyguluyor, onları tehdit ediyor, öldürüyor.
Onur Şener'in ölümü, Yusuf Karagündüz'ün darp edilmesi ilk değil.
Daha birkaç ay önce Zehra Bayır'ı benzer bir şiddet olayı sonucu kaybetmiştik. Bu cinayetlerin failleri farklı görünse de sorumluları aynıdır, sorumlu mevcut iktidar, mevcut düzendir.
Biliyoruz ki bu cinayetlerin sorumlusu müzik emekçilerine karşı savaş açanlar, topluma siyaset ve medya araçlarıyla şiddet/mafyacılık pompalayanlardır.
Müzisyen Onur Şener'in katledilmesi, iktidarın kendi elleriyle işlediği cinayetlerden yalnızca biridir! Sanat emeğini özgürleştirmek için bu iktidardan ve dahası bu sömürü ve mafya düzeninden kurtulmalıyız.

Sanat için örgütlenelim

TÖP Kültür Sanat Meclisi olarak, sanatını icra eden tüm sanat emekçileri adına yasaklamaları, bize reva görülen yoksulluğu, itibarsızlığı kabul etmiyoruz. Toplumsal mücadele alanlarının tümünde olduğu gibi özgürleşmenin, özgür kültür sanat mücadelesinin de yolu örgütlenmekten geçer. Tüm sanat emekçilerini örgütlenmeye ve tek yumruk olmaya, bu iktidarı birlikte göndermeye, bu düzeni birlikte değiştirmeye çağırıyoruz.

ÇOCUK

Çocuklar için ve çocuklarla birlikte başka bir 20 Kasım mümkün.

Kaotik zamanlarda çocuklar ve çocuk hakları

Birbirinden kopuk, çocuğun yararını değil sermayenin çıkarlarını gözeten, çocukların yaşamlarının ve ihtiyaçlarının neredeyse hepsini şirketlere emanet eden, ihmal ve istismarları "bir kereden bir şey olmaz" diyerek normalleştiren ve cezasızlığın önünü açan bir politika bu.

Hatice Göz

Bu yıl 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'nü dünyadaki krizlerin yoğunlaştığı, savaşların yaygınlaşıp şiddetlendiği, yoksulluk ve işsizliğin arttığı; aynı zamanda yeni bir dünya olasılığının da imkânlarının arandığı özel bir süreçte geçireceğiz.

Kapitalizmin yapısal krizi ve hegemonya krizi çözülemedikçe rejimlerin sağa, faşizme yaslandığı, bunların politikalarının doğrudan uygulandığı bir süreçten geçiyoruz. Faşistleştirilmek istenen ülkelerin, halkların arasında şiddet, baskı, zor, ayrımcılık, yolsuzluk normalleştiriliyor; toplumsal çürümenin önü özellikle açılıyor. Çürümenin, krizlerin ve yoksulluğun en ağır bedellerini ise çocuklar ödemek zorunda kalıyorlar.

Ülkemizde çocuk hakları

Her yıl 20 Kasım ve haftasında sayısız rapor yayımlanıyor, buralardaki sayılar, veriler negatif yönde artarak değişiyor. Değişmeyen hatta giderek kötüleşen şey ise açık: Türkiye çocukların ezildiği, özne sayılmadığı, türlü ihlal ve istismara maruz bırakıldığı ülkelerin başında geliyor. Sonucun böyle olması tesadüf değil çünkü devletin çocuk algısı ve politikası da çocukların nesne olduğu bir duruştan ileri geliyor.

Türkiye'nin de imzacısı olduğu ve bu konudaki en kapsamlı belge olan Çocuk Hakları Sözleşmesi, çocukların yaşamda hakları olan konumda olmalarını sağlamak adına büyük oranda ön açıcı ancak yeterli değil. Tek başına bir sözleşme zaten yetersiz; ki bu sözleşme önemli ve savunmamız, uygulanmasını talep etmemiz bir sözleşme iken aynı zamanda oldukça sistem içi ve liberal bir zeminde. Ayrıca yaptırım gücü yok, yalnızca öneriler ve raporlar sunuluyor.

Türkiye de tam buradan beslenerek sözleşmenin üç maddesine çekince koymuş durumda. Ama bunun dışında da sözleşmeyi uygulamak, geliştirmek, çocukların yararına bir politika oluşturmak gibi bir dertleri yok iktidardakilerin.

Çocukların yaşam hakkı türlü biçimlerde ihlal ediliyor. Çocuk

ihmal ve istismarı ile çocuk ve erken yaşta evlilik oranının en yüksek olduğu ülkelerin başında geliyoruz. Çocukların eğitime erişimi giderek azalıyor, okul bırakmalar artıyor. Yoksulluk derinleştikçe çocukların beslenmeden giyime, eğitimden sağlığa kadar pek çok hakka erişimi azalıyor. Çocuk işçiliği katlanarak artıyor. Anadilinde eğitimden bahsetmek suç sayılabiliyor. Engelli, mülteci ya da trans çocukların haklarından bahsetmek bile mümkün olmuyor. Çocukların özneleşmesi, katılım ya da örgütlenme haklarına gelemiyoruz bile…

Bütün bunlar kendiliğinden olmuyor. İktidarın bilinçli bir çocuk politikası var. Birbirinden kopuk, çocuğun yararını değil sermayenin çıkarlarını gözeten, çocukların yaşamlarının ve ihtiyaçlarının neredeyse hepsini şirketlere emanet eden, ihmal ve istismarları "bir kereden bir şey olmaz" diyerek normalleştiren ve cezasızlığın önünü açan bir politika bu.

Şimdi, fiili seçim sürecindeyken dahi çocukların en yakıcı ihtiyaçlarını görmezden gelen, okullarda tek öğün ücretsiz yemek hakkını yasallaştırmayan bir iktidar cenahı ve onun güya karşısında olan ama buraya dair pratik ya da programatik herhangi bir adım atmayan restorasyon cephesi var.

Emek ve Özgürlük; çocuklar dâhil

Böylesi karmaşık ve özel bir ara dönemden geçerken sorunları en fazla ötelenen, geleceğe havale edilen toplumsal grup çocuklar oluyor. Diğer işler, sorunlar daha "büyük" olunca, çocuklar ve onların hakları, talepleri karşılıksız kalabiliyor. Egemenler nezdinde bu zaten böyle, tersini beklemek sistemin yapısına zıt ve mümkün değil. Tam bu noktada, halkın seçeneğini inşa etmek derdiyle ilan edilen Emek ve Özgürlük İttifakı'nın programındaki çocuklarla ilgili madde önemli. Çocukları özne olarak gören ve bunun çerçevesinde ilerlemeyi önüne koyan ittifak aynı zamanda çocuk hakları hareketi, çocuklar ve halk güçleri arasındaki bağları da kurabilecek bir potansiyel taşıyor. O tek maddeden zenginleşerek çıkacak politika sokakla, eylemle, hareketle buluşabildiği ölçüde canlı olacak ve bütünlüklü çocuk politikasına evrilebilecektir. Zaman, çocukların da içinde kendilerini var edebildikleri bir zeminde tüm halk güçlerinin çıkışını yakalayabileceğimiz olasılıkları barındırıyor. O olasılığı yaşamla buluşturmak elimizde.

Bu 20 Kasım, çocukların ne kadar mağdur edildiklerinin rakamlarının paylaşıldığı karanlık bir tünelde değil; emek ve özgürlük mücadelesindeki kitlelerin çocuklar için ve çocuklarla birlikte girdiği bir mücadele zemininde geçecek.

O halde şimdiden kutlu olsun Dünya Çocuk Hakları Günü!

Şirketlere değil çocuklara duyarlı bütçe

Şimdi, savaşa değil, saraya değil çocuklara bütçe demenin vaktidir. Okullarda bir öğün ücretsiz yemek çocukların hakkıdır.

Sinem Atasoy

Ekonomik kriz, yoksulluk, pahalılık, bitmeyen zamlar… Bütün bunlar çocukları doğrudan etkiliyor. Okulu bırakıyor, aç kalıyor, yetersiz besleniyor, çalışırken sakatlanıyor ya da ölüyorlar.

Sosyal olarak olumsuz yönde değişen çocukluk algısı yoksullaşma ile daha da kötüleşti ve çocuklar iyice görünmez oldu. Toplumun en önemli kesimlerinden olan çocuklar yok sayılmanın acısını daha fazla hissetmeye başladılar.

Yaş grubu fark etmeksizin her çocuk git gide fakirleştiğimizin farkında. "Çocuk yaşına bakmadan" birçok "ekonomistten" daha nitelikli analizler yapıyorlar. Okul koridorları ekonomi kanallarındaki ekonomi profesörlerinden daha nitelikli ekonomik tahlillere sahne oluyor.

Bu kriz, yoksulluk ve pahalılık çocukların günlük hayatını doğrudan etkiliyor. Beslenme yetersizliği, sağlıklı, temiz ve nitelikli gıdaya erişimleri ise en önemli sorunlardan biri.

Aç karnına ders dinleyen çocuklar

Devlet okullarının birçoğunda yemekhane yok. Yemekhanesi olan özel okullarda maliyetleri düşürmek için ilk iş olarak güvencesiz gıdaya başvuruyorlar. Yemekhane seçeneği olmayan devlet okullarında ise kantinler çocuklara dengeli beslenme seçenekleri sunmuyor. Fazlaca karbonhidrat içeren ve paketli gıdalar dışında seçeneği olmayan çocuklar fiyatlar sebebiyle de zaten aç kalıyorlar.

Kantinlerin maliyetleri düşürmek için çeşitli sağlıksız yöntemlere başvurduklarını söylemeye gerek yok sanırım. Ayrıca kantin işletmeleri ile ilgili dönen yolsuzluk iddiaları da giderek artarken; buraların tam bir pazar alanına döndüğünü görmemiz gerekiyor.

Hatırlatmak gerekir ki, geçtiğimiz yıl yapılan MEB Şura toplantısından sonra sunulan taslak önerilerde okullarda ücretsiz bir öğün yemek sağlanmasına dair bir madde de vardı ama elbette kabul edilmedi.

Yetersiz gıda, gelişemeyen çocuklar

Dünya Sağlık Programı'nın haziran ayı verilerine göre Türkiye'de 14,8 milyon kişi yeterli gıda tüketemiyor. Aynı verilere göre 5 yaş altı çocukların yüzde 1,7'sinin akut yetersiz beslenme ve yüzde 6'sının kronik beslenme sorunu yaşıyor. Bu yetersiz beslenme ve gıdaya ulaşamama ise çocuklar zekâ geriliği, uzayamama ve aşırı zayıflı

gibi sorunlar yaşıyorlar.

Yetersiz beslenme kaynaklı gelişim gerilikleri, hastalıkların yaygınlaşması, çocuk kanserleri ve bu sebepten ölümlerin artması, çocuklarda bodurluğun yaygınlaşması gibi net sonuçlar gösteriyor ki çocuklar bu ağır yoksulluk koşullarının altında eziliyorlar.

Okula aç giden, bütün günü musluktan içtiği suyla geçiren, yemek yiyemeyeceği için bazı günler okula gidemeyen çocukların okulda olduğunu söyleyebilir miyiz? Fiziksel olarak belki…

Şirketlere değil çocuklara bütçe

TBMM Bütçe önerileri 17 Ekim'de cumhurbaşkanlığına sunulacak. Aralık ayında da görüşmeleri başlayacak. Bu bütçede eğitim ve sağlık bakanlıklarına ayrılan kısımda çocuklara ayrılan özel bir bütçe yok. O genel bütçeler bir yandan giderek kısılıyor ama daha da önemlisi çocuk yararı gözetilmeden, çocukların özgün ihtiyaçlarına değinmeden çıkarılıyorlar. En genel veriler dışında çocukların aslında neye ne kadar ihtiyaçları var bilemiyoruz.

Bu aradaki boşluklarda olan yine çocuklara oluyor!

Her fırsatta "geleceğimiz" olduğu söylenen çocuklar için ayrıca bir bütçe planlaması, çocukların yüksek yararını gözeten bir yerden tartışmaların yapılmaması aslında devletin ve iktidarın çocuk algısının ve uyguladıkları çocuk politikasının nerede durduğunun göstergesi: şirketlerden yana.

Sermaye doymuyor ama çocuklar aç

Kamu kaynaklarının şirketlere ve saraya harcanmaması ile ülkede yaşayan her çocuğa en az iki öğün ücretsiz ve nitelikli gıda desteği verilebilir. Nereye gittiğini bilmediğimiz vergilerin, kimsenin geçmediği köprülerin paraları, her ay faturalara yansıyan KDV'ler… ile ülkedeki çocuklara sağlıklı ve ücretsiz gıda desteği verilebilir, verilmeli.

Bülent Şık'ın Bianet.org'taki "Şirketlere değil, 13 milyon öğrencinin beslenmesine kaynak aktarılmalı" yazısındaki hesaba göz atalım:

"Türkiye'de anaokulu, ilkokul ve ortaokul seviyesinde öğrenim gören yaklaşık 13 milyon çocuk var.

Bu çocukların tamamının beslenme desteğine ihtiyaç duyduğunu varsayalım. Yani hesabımızı en üst seviyeden yapıyoruz.

Bu durumda yumurta ve meyve öğünü sağlamanın maliyeti her gün için 58 milyon 500 bin TL olur. Bir yılda öğrenim görülen gün sayısı ise yaklaşık 180 gündür. Bu durumda bir yıllık öğrenim süresi boyunca 13 milyon çocuğa her gün bir yumurta ve bir elma vermenin parasal tutarı 10 milyar 530 milyon TL olur.

Aynı hesabı süt ve meyve öğünü için yaptığımızda 15 milyar 210 milyon TL olur.

Bu parayı hazine bütçesinden devlet garantili şirket yatırımlarına aktarılan paranın bir kısmı ile karşılamak mümkün."

Hesap yeterince açık ve net.

Ve bizler biliyoruz ki bu hesap egemenlerin gündeminde değil. Onların gündemi kendi çıkarları ve koltukları.

Şimdi, savaşa değil, saraya değil çocuklara bütçe demenin vaktidir. Okullarda bir öğün ücretsiz yemek çocukların hakkıdır. Bu ülkedeki ayrımsız her çocuk bundan faydalanabilmelidir. Bütçe tartışmalarında bu çocukların yararı gözetilmeli, genel hesaplar dışında özel olarak çocuk odaklı, çocuğa duyarlı, bütünlüklü bir politika yürütülmeli ve bütçe bu politikanın hayata geçmesini sağlamalıdır.

KADIN

İran'dan dünyaya yayılan isyanla 25 Kasım'da kadınlar sokaklara!

25 Kasım, suyu kaynayan iktidar ve kadınlar

25 Kasım'a giderken artık her şeyin bir saç teline bağlı olduğu isyanlara tanıklık ediyoruz, o isyanların içinden geçiyoruz.

Ayşegül Göçmen

(...) *1. sayfadan devam*

Ülkeyi bir gecede İstanbul Sözleşmesi'nden çıkaran erkek devletten güç alan erkekler şiddet uygulamakta serbestleşiyor; iktidarın kadın ve LGBTİ+ düşmanı politikaları ile birlikte hayatın her alanında kadınlar için şiddet, taciz ve ölüm kol geziyor.

Pandeminin sonuçları ağırlaşarak sürüyor

Çember sadece bundan ibaret değil. Pandemi ile daha da görünür hale gelen krizlerle en sert biçimde karşı karşıya kalanlar yine kadınlar oldu. Kriz dönemlerinde ilk gözden çıkartılanların kadın işçiler olması ve özellikle genç kadın işsizliğindeki artış bunun en önemli göstergelerinden biri. Başlarda da söylemiştik; kaybedeceğini anlayan iktidar günden güne faşizmi kurumsallaştırmak için adeta halkın aklı ve sabrı ile dalga geçen kararlar alıp, uyguluyor. Fakat biliyor ki; her defasında karşısında duran, ona sokakları dar eden kadınlar ve LGBTİ+'ların varlığı faşizmin karşısındaki en büyük engellerden biri.

İktidarın korku ile sindiremediği, İstanbul Sözleşmesi'nden çıktığı halde kadın dayanışması sayesinde tek başına bırakamadığı, en ufak gerici ve eril konuşma karşısında sokağa çıkmaya tereddüt etmeyen ve hayatlarından vazgeçmeye niyeti olmayan kadınlar karşısında aslında çaresiz!

Çaresiz ve köşeye sıkışmış hissedenden iktidar için polis şiddetine, korkuya ve şiddete başvurmaktan başka bir çare yok!

Dünya çapında isyan!

Bu sene 25 Kasım'a giderken artık her şeyin bir saç teline bağlı olduğu isyanlara tanıklık ediyoruz, o isyanların içinden geçiyoruz. İran'da "ahlak polisi" tarafından öldürülen Mahsa Amini için başlayan yangın Türkiye'de de güçlü bir karşılık bularak, sokakları isyan sesiyle doldurdu. Kadınlar dünyanın her yerinde İran'daki kadınların baskıcı rejime karşı başlattığı mücadeleye ses verdi!

25 Kasım 1960 yılında Mirabal kız kardeşlerin Trujillo diktatörlüğüne karşı mücadele ederken diktatör rejimin adamları tarafından tecavüze uğratılıp katledilmesinin üzerinden 62 sene geçti.

Hayatlarımız, haklarımız, aşklarımız ve bedenimiz üzerine tahakküm kurmaya çalışan, kadın ve LGBTİ+ düşmanı politikalar ile evleri ve sokakları bizlere dar eden, emeğimizi sürekli sömüren bu erkek egemen düzenden alacağımız var! Sadece alacağımız değil soracak bir hesabımız da var!

25 Kasım'da, her sene olduğu gibi sokakları ve meydanları dolduracağız ve kadın dayanışması ile mücadelemizi büyüteceğiz.

25 Kasım'da dünyanın herhangi bir sokağında, caddesinde ya da ufacık bir kaldırım taşı üzerinde görüşmek ve hayatlarımızı yan yana savunmak üzere!

Seçilmeyen kadın yoksulluğu

Kadınlar; iktidarın, sermayedarların, erkeklerin bizden çaldıklarıyla doldurdukları testileri kırmaz mı zannediyorsunuz?

İrem Kayıkçı

Yolsuzluk, hırsızlık, liyakatsizlik içerisinde tüm ülkeyi ve toplumu çürümüş bir düzene mahkûm etmeye çalışan siyasi iktidar, bir de "yolsuzlukları seçim öncesinde biz bitireceğiz" diyor. Tabii o esnada kimin oğlu kaç milyon çalmış, kimin kızı nerede çalışmadan çift maaş alıyor haberlerini okuyoruz. Çürümüşlüğün hız kazanması; iktidarı kaybetmenin korkusu bir tarafa "gidene kadar ne çalsak kardır ve madem şiddeti sonuna kadar kullanacak bir devlet aygıtını da elimize geçirmişiz o zaman neden testinin dibini görmeyelim" rahatlığı ile ilerliyor.

Kadın yoksulluğu, işsizliği ise; erkek devlet ve hükümet tarafından giderek artan ekonomik şiddet olarak kadınlara dayatılmaya çalışılıyor. Çünkü bu testi kamu kaynaklarının gaspı, evden iş yerlerimize kadar emeğimizin ödenmeyen karşılığı ile dolu.

Devlet destekli ekonomik şiddet

Evlerde, sokaklarda bitmeyen fiziksel ve psikolojik şiddete ek; bir de devlet destekli ekonomik şiddet yaşıyor kadınlar. Gelir gruplarının en altlarında olan kadınlar; yüksek enflasyon sonucunda ulaşımdan sağlıklı gıdaya erişime kadar en hayati şeylere bile erişemez durumda. Eğer çalışmak istiyorsanız açlık sınırının bile altında olan asgari ücrete iş bulmaya zorlanıyorsunuz. Ve o iş yerlerinde ya da parça başı işlerde ise erkek şiddetinin, cinsiyetçiliğin en palazlanmış hali duruyor karşınızda. Tabii bu yüksek enflasyon oranlarında, ekonomik kriz ortamında biri çalışacaksa o da erkek olmalı! Ve eğer bir kadın olarak çalışacaksanız her türlü şiddeti, tacizi, sömürüyü de kabul etmişsiniz demektir!

Eteklerimiz isyan zili çalıyor

Genç kadın işsizliğinin %43'e ulaşmasını, gıda enflasyonunun %133'ü geçmesini, ulaşıma gelen onlarca zammı, dayatılan işsizliği, yoksulluğu kabul etmeyen tüm kadınlar için isyan zilleri çalıyor. Kadınların nafaka hakkına göz dikmekten bıkmayan Adalet Bakanı ve siyasi iktidar; sadece yıllardır kurmaya çalıştıkları cinsiyetçi toplum inşası için değil; ayrıca ekonomik şiddetle terbiye edilmeye çalışılan kadınların haklı öfke ve mücadelelerini bastırmak için de nafaka hakkımızı tekrar konu ediyor.

Sendikalaştıkları için, işten atıldıkları için, haklarını aradıkları için, çocuklarına bir öğün yemek hazırlayamadıkları için isyan eden kadınlar; iktidarın, sermayedarların, erkeklerin bizden çaldıklarıyla doldurdukları testileri kırmaz mı zannediyorsunuz?

Mahsa Amini'nin katledilmesinden sonra yayılan kadın isyanları 2017-2019 açlık isyanlarına selam çaktığı gibi şu an Türkiye'de ve tüm Ortadoğu'daki patriyarkal kapitalist tüm rejimlere de şunu söylüyor: eteklerimiz isyan zilleri çalıyor!

Bu yüzden; dünya genelinde yaşanılan ekonomik krizden daha çok zenginleşerek çıkan bir avuç erkeğin karşısında, kadınların öncülük ettiği halk hareketlerini daha çok gördüğümüz ve göreceğimiz bir devrin değiştirici ve kurucu gücünü hissediyoruz.

Masha Amini'nin saçları ve yaşamsallaşan laiklik mücadelesi

Kadın hareketi, tarihinden ve bugününden öğrenerek ilerleyişini sürdürürken İranlı kadınların mücadele tarihi önemli bir kılavuz. Direnişin yaygınlığı sloganımıza işaret ediyor; Yaşasın Enternasyonal Kadın Mücadelemiz!

Didar Gül

İran halkı kadınların öncülüğünde büyük bir direnişle sokaklarda.

Daha önce de ekonomik kriz, zamlar, yoksulluk, yolsuzluk, şeriatçı Molla rejiminin baskı, şiddet ve katliam politikaları dolayısıyla meydana gelen irili ufaklı direnişler ile İran sürekli hem Orta Doğu'nun hem de dünyanın gündeminde oldu.

Kürt bir kadın olan Jina Mahsa Amini'nin, Molla rejiminin 'ahlak' polislerince gözaltına alınıp işkence sonucu 16 Eylül'de hayatını kaybetmesiyle, başta kadınlar olmak üzere İran halkının direnişi bir kez daha sahneye çıktı.

Masha Amini'nin molla rejiminin ahlak polisleri tarafından saçı görüldüğü için adeta recm edilerek öldürülmesi ardına, Masha'nın saçlarının bir özgürlük ve başkaldırı simgesi haline gelişi, Masha'yı ve de hatta İran'ı da aşan bir nitelik taşıyor.

İran'da topyekûn devletin ve kurumlarının İslami esaslar üzerine inşa edildiği ve bunun sürekli tahkim edildiği bir rejim var. Bu rejim, kadınlara nasıl giyineceklerini, nasıl yaşayacaklarını, nasıl oturup nasıl kalkacaklarını, hangi kurallara uyarlarsa "ahlaklı" olabileceklerini erkek-devlet-aile kutsiyetiyle dayatan sistematik bir tahakküm aygıtı. Rejimin en ağır baskı ve sömürüsüne maruz kalan kesimlerin başını kadınlar çekiyor. Dolayısıyla bugün devam eden eylemliklerde rejimi sarsan esas özne olarak kadınların öne çıkıyor olması tesadüfî değil.

***

İran'da kadınlar ilk kez sokaklara çıkmadı, rejime karşı biriken öfke ve tepkileri belli toplumsal patlamalar olarak kendisini gösteriyordu. Ama bu sefer eylemliklerin sürekliliği ve niteliği açısından daha farklı bir tabloyla karşı karşıyayız.

İran sokaklarındaki duvar yazılarında vuku bulduğu üzere: "Mahsa'dan sonra artık her şey bir saç teline bağlı…"

Direnişin köklü bir tarihi var

İran'da direnişin köklü bir tarihi var. 1906'da kadınların gizlice toplanan çeşitli örgütler kurarak yaygınlaştırdığı hareket, 1910'da gerçekleşen anayasa değişikliği ile birlikte hız kazandı. Özellikle 1962-1978 arasında önemli kazanımlar elde eden hareket kadınlarda bir bilinç açığa çıkarırken, 1979'a geldiğimizde İran İslam Devrimiyle farklı bir düzeye çıktı.

İran İslam Devrimi'nden kısa süre sonra özellikle kadınlara yönelik baskıların giderek arttığı süreçten bugüne hareket varlığını devam ettiriyor.

Şeriatın tüm duvarlarını aşmakta ısrar eden kadınların hareketliliğinin bir önceki örneğini yaygın bir biçimde "Beyaz Çarşamba" eylemlerinde gördük.

Bu durum karşısında gizli örgütlenmelerin önem kazandığı ve ilerlediğini bugün gerçekleşen direnişe yansıma biçimiyle okuyabiliriz. Tüm bu baskıcı, yasakçı uygulamalar başta Kürt Özgürlük Hareketi ve Kürt Kadın Hareketi olmak üzere daha gizli örgütlenmeleri açığa çıkarırken bugün oluşan direnişe bu örgütlenmelerin rengini verdiği açık. Bunun en bariz örneği Jin Jiyan Azadi" sloganıyla bugün İran ve tüm dünyadaki yankısında kendini gösteriyor.

Direniş dünyaya yayıldı

İran direnişi elbette sadece İran ya da Ortadoğu'yla sınırlı kalmadı ve tüm dünyaya yayıldı. Türkiye'de de çok yaygın ve güçlü eylemlerin örgütlenmesiyle enternasyonal kadın dayanışması güçlendi. Kadınlar Birlikte Güçlü ya da kadın platformları üzerinden hızlıca örgütlenen kadınlar, İran'da canı pahasına mücadele eden kız kardeşlerinin sesini büyütmeye devam ediyor. İranlı kadınlarla özel bağların kurulduğu bu eylemlilikler hem kadın hareketinin enternasyonal forma büründüğünü bir biçimi bize gösterirken buna iradi bir şekil verme ihtiyacını da bir görev olarak açığa çıkarıyor.

En son 2 Ekim'de dünyanın her yerinde gerçekleşen eş zamanlı eylemlerle bunun imkân ve olanakları bir kere daha açığa çıktı.

İran direnişi ile 25 Kasım'a

Kadın isyanının tüm dünyada yankılandığı koşullarda 25 Kasım'a yaklaşıyoruz.

25 Kasım'ı bu sene İran direnişinin açığa çıkardığı enternasyonal kadın mücadelesinin izlerini taşıyacak. Aynı şekilde, kurucu bir laiklik inşasına olan gereksinim kendini an an daha da yakıcı bir şekilde hissettirirken, Amini'nin saçlarıyla birlikte laiklik de yaşam mücadelemizin bayrağı olacak.

Zira bugün İran'da, rejimin yıkıntıları arasından kadınların ve halk güçlerinin yeni bir yaşam arayışı ve ufku filizleniyor.

Kadın hareketi, tarihinden ve bugününden öğrenerek ilerleyişini sürdürürken İranlı kadınların mücadele tarihi önemli bir kılavuz. Direnişin yaygınlığı sloganımıza işaret ediyor; Yaşasın Enternasyonal Kadın Mücadelemiz!

toplumsal özgürlük

Sahibi ve Sorumlu Yazıişleri Müdürü: Savaş Çiçek
Adres: İstiklal Cad. Balo Sok. Tokatlıyan Han No: 21 Beyoğlu
Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza No: 11A/41 Yenibosna/Bahçelievler, İstanbul Tel: 0212 454 30 00